

Fra studium til virkelighed

Der bliver større og større opmærksomhed på akademiskeres vej ud på arbejdsmarkedet. *CAMPUS* sætter fokus på overgangen fra studium til virkelighed i en række interviews med kandidater, der sidder i ét af deres første jobs. Vi ser også på begrebet "employability" – hvor "grydeklare" skal kandidaterne fra universitetet være, når de bevæger sig ud i erhvervslivet?

12

Fup-universiteter på fremmarch

Det er ikke kun den efterhånden danmarksberømte Stein Bagger, der snyder med sine eksamensbeviser. Internettet bugner af tilbud om billige kandidatgrader fra mere eller mindre lødigt-lydende universiteter, og beviserne bliver misbrugt i stor stil verden over.

Men fup-beviser er i bedste fald farlige og i værste fald ulovlige, siger eksperterne. Danmark har også sit eget tvivlsomme universitet i den lille landsby Spentrup uden for Randers.

6

Kedeligere og dummere forskere

Videnskabens udvælgelses- og oplæringsproces udsletter ubarmhjertigt de mest interessante mennesker, mener den engelske professor Bruce Charlton. I et kontroversielt debatindlæg konkluderer han, at "den kreative klasse" er forsvundet fra universiteterne, fordi moderne forskning kræver konforme bogholdertyper. Men har professoren ret? *CAMPUS* har spurgt nogle forskere fra Aarhus Universitet.

5

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

20

22.12.08

Globale bevidstheder

Hekse og onde ånder i Molukkerne får traumediagnoser. Kinesiske forskere kan ikke finde selvet i hjernen, som vestlige hjerneforskere siger, de har fundet. Tibetanske buddhistmunke glider ind og ud af hjerne-scannere for at dokumentere meditationens gavnlige virkninger.

Det er blot tre eksempler på, at hjernen ver-

den over allerede er et centralt omdrejningspunkt for, hvordan vi kan forstå os selv som mennesker. Men det er også eksempler på, hvordan begreber hentet fra den omfattende hjerneforskning i Vesten i dag spreder sig til fjerne afkroge af verden og får en ny betydning.

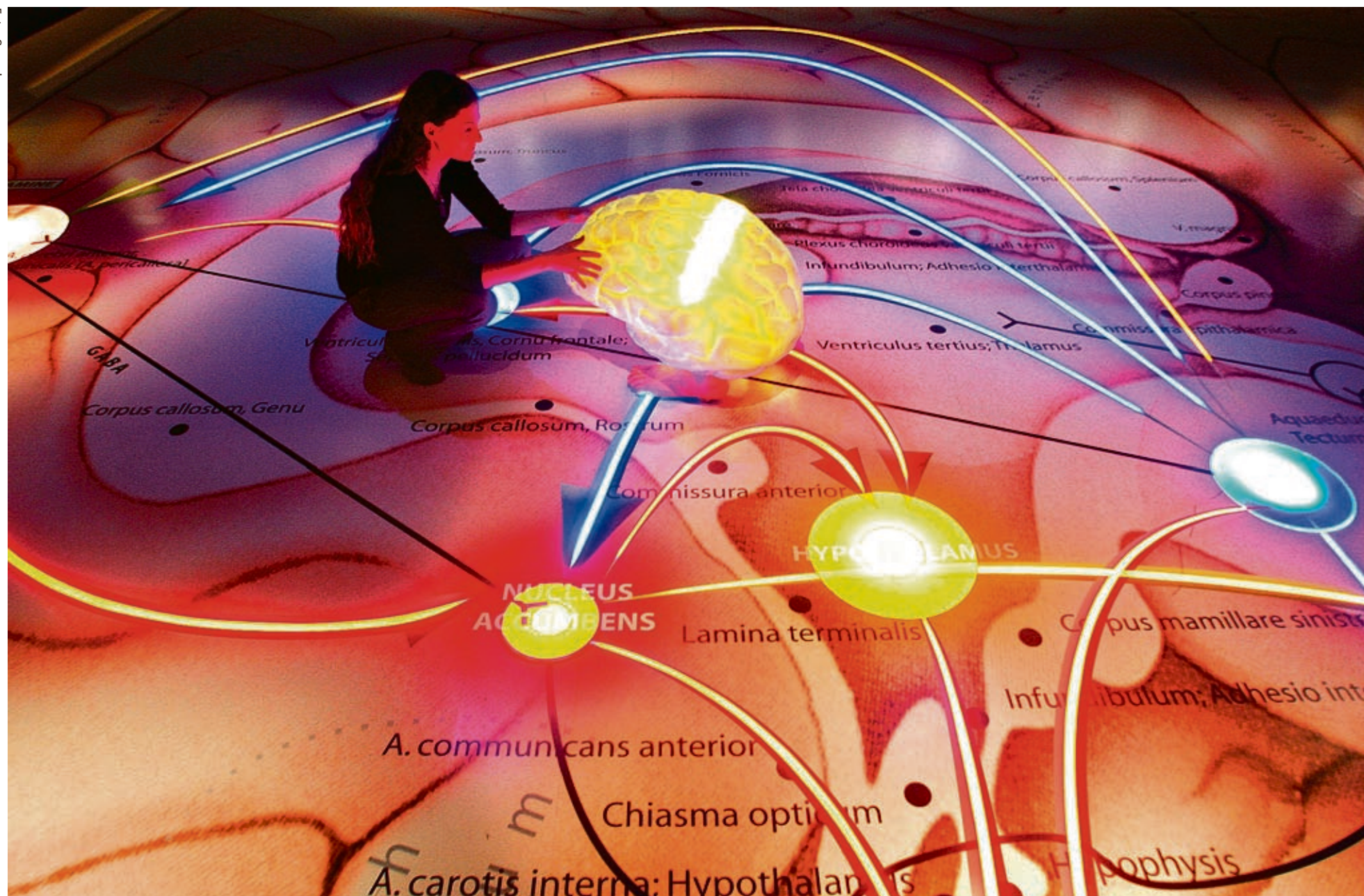
Fra deres respektive forskningsfelter har antropologerne Nils Bubandt og Andreas

Roepstorff set, hvordan globaliseringen og udbredelsen af hjerneforskningen flyder sammen i et nyt spændende krydsfelt, de selv kalder "Global Minds". Det var også titlen på en international conference, de afviklede på Aarhus Universitet for at kaste lys over, hvordan neuroforskernes resultater får et liv uden for laboratorierne.

– Hvis debatten om sandheden udspiller sig omkring hjernen, er det afgørende, at det ikke kun er neuroforskerne, der tager del i den debat, siger Andreas Roepstorff.

Læs mere om "Global Minds" på side 8-10

Foto: Scanpix

Glædelig jul og godt nytår

Af rektor
Lauritz B. Holm-Nielsen

Jeg vil gerne starte med at sige tak til alle medarbejdere for en stor og flot indsats i 2008. Det har været et år med mange og store – ikke mindst administrative – udfordringer. Jeg nævner i flæng: De administrative integrations- og forandringsprocesser, reorganiseringen af universitetsudvalgene, det store kvalitetsudviklingsprojekt, udvikling og implementering af nyt design osv. osv.

Ind i mellem kan man undre sig over, at der i det hele taget bliver tid til at forske og undervise med alle de arbejdskrævende men nødvendige reorganiseringer, vi nu er i gang med efter fusionerne. Men det bliver der i alerhøjeste grad, og vi er på rette spor. 2008 var et fantastisk godt år for forskningen på Aarhus Universitet. Antallet af peer reviewed viden-

skabelige artikler steg betydeligt, og Aarhus Universitet var igen det danske universitet, der hentede flest eksterne konkurrencemidler hjem, samtidig med at nogle af universitetets forskere gjorde sig særdeles bemærket ved at sætte sig på seks ud af otte af de prestigefyldte ”grants”, Det Europæiske Forskningsråd uddelte til Danmark. Endelig lykkedes det her på falderebet til det nye år at hente ca. 120 mio. kr. af de såkaldte UNIK-midler til et nyt stort, tværfagligt hjerneforskningscenter. Flotte resultater, der sætter vores placering blandt de 100 bedste universiteter i verden i de to mest betydelende rankings, Times Higher Education og Shanghai-listen, i relief. Det har givet genlyd rundt om i verden, at et kun 80-årigt universitet rangerer så højt.

2008 var også året, hvor vi for alvor satte fokus på uddannelsesområdet og gennemførte den måske største undersøgelse af de studerendes studiemiljø og studievaner. Studiemiljøundersøgelsen viste generelt stor trivsel og tilfredshed blandt de studerende, men den gav også anledning til en række forslag til forbedringer af den faglige integration og de studeren-

des arbejdstid – sagt med andre ord, jo mere tid vi bruger på de studerende, jo mere tilfredse og effektive er de. Det er jo opløftende, men desværre ikke altid foreneligt med de urimeligt lave taxameter takster, som specielt de tørre områder (SAM, HUM, DPU og TEO) opererer med i dag. Derfor har Aarhus Universitet også en klar forventning om, at regering og Folketing gennemfører væsentlige forbedringer på dette område. Vi forventer også, at udmøntningen af globaliseringsmidlerne til forskning for alvor slår igennem i de kommende år.

Aarhus Universitet har i 2009 budgetteret med et underskud på 50 mio. kr. og har dermed halveret underskuddet i forhold til 2008. Her investerede vi ca. 100 mio. kr. af egenkapitalen i forskning og uddannelse for at være parat til at modtage regeringens udrulning af globaliseringsmidlerne. Når Aarhus Universitet har kunnet lægge et fornuftigt budget for 2009 og ser optimistisk på fremtiden, skyldes det blandt andet, at der i Danmark ikke er tradition for at bryde brede politiske forlig, at der er bred opbakning til Barcelonaerklæringen, der betyder, at der senest i 2010 skal investeres tre pct. i forskning og udvikling, fordelt med en pct. fra det offentlige og to pct. fra erhvervslivet. Og sidst men ikke mindst, at der nu indgået en bred politisk aftale, der giver håb om, at mindst

50 procent af globaliseringsmidlerne vil komme som frie basismidler til forøgelse af landets forskningsindsats.

2009 byder på store udfordringer for Aarhus Universitet. Ikke mindst i Kina, hvor vi sammen med de syv andre danske universiteter er i færd med at etablere en stærk base for forskning og uddannelse i en af verdens store vækstøkonomier. Klimasatsningen frem mod COP15 i København er også en stor udfordring. Universitetet afholder i den forbindelse den store internationale klimakonference ”Beyond Kyoto” den 5.-7. marts i Århus. Vi står også foran en evalueringen af universitetsloven, der skal sikre en fortsat god udvikling for de danske universiteter og følge op på universitetsfusionerne. Endelig må vi ikke glemme, at Aarhus Universitet i 2009 fortsætter det store arbejde med arbejdspladsvurderinger for de 8.500 medarbejdere, som jeg håber, at alle medarbejdere vil deltage i. Vi har nemlig en klar ambition om, at Aarhus Universitet skal være en af landets bedste arbejdspladser, både for medarbejdere og studerende. Der bliver nok at se til, men inden vi når så langt, vil jeg ønske alle studerende og medarbejdere glædelig jul og godt nytår og håbe, at I nyder de velfortjente fridage i fulde drag.

CAMPUS IN BRIEF

Why are researchers so dull?

And why are they getting duller all the time – growing more boring and less intelligent? This controversial question has been asked by Bruce Charlton, a professor of theoretical medicine at the University of Buckingham and editor of the journal Medical Hypotheses, in a highly debated article in Oxford Magazine. According to the professor, the answer lies in the selection and training process used in academia – a process which ruthlessly weeds out any interesting people. Among other things, Bruce Charlton concludes that what he calls “the creative class” has disappeared from our universities because modern research demands conformist book-keeper types who do not mind working under the huge amount of bureaucracy that surrounds research today.

“This dullness is not accidental, but a product of the fact that scientists are not even trying to do interesting research, funders are not prepared to fund interesting research (because it has a high risk of failing to deliver), and most journals are not keen to publish interesting research (because it is more likely to be wrong),” writes Bruce Charlton.

A number of researchers at Aarhus University say that the British professor is not actually completely wrong.

“He’s certainly absolutely right that the financing and publication options available these days tend to lead to boring research. Researchers these days focus on safe research – which is rarely the most exciting research – because this is where the money lies,” says Ernst Martin

Füchtbauer, an associate professor of molecular biology.

Verner Møller, a professor of physical education and sport, puts the case even more strongly: “The system helps to cut me down to size and makes me conform. For instance, it’s a problem that lots of researchers no longer have the time to do any reading. We write and write until our arms fall off, but we hardly ever do any reading – apart from a few abstracts so we remember to quote other people. And this does make you duller. Reading and research are two sides of the same coin, so it’s absurd that these days reading is almost the only part of your job that you don’t need to register and account for,” says Verner Møller.

Page 5

Fake universities are on the increase

These days the internet is bursting with offers of Master’s degrees from more or less impressive-sounding universities, and exam certificates are being misused all over the world. But fake degrees are at best dangerous and at worst illegal, say the experts.

“Degrees from fake universities are a very serious problem in the US, and my impression is that they’re also becoming a very serious problem in the rest of the world,” explains Alan Contreras. He is the administrator of the Oregon Office of Degree Authorization in the US, which is responsible for accrediting university degrees, and he is regarded as one of the leading experts on fake examination certificates.

In Denmark anyone can start a university and award professorships as long as this does not conflict with Danish marketing legislation – for instance, you are not allowed to say that

your degrees have been accredited by the authorities.

In the past the Minister for Science, Technology and Innovation has explained the lack of control by the fact that universities are independent institutions; and Martin Henriksen, spokesman on education for the Danish People’s Party, says that fake universities are too small a problem to warrant special legislation.

“Of course it may seem odd that anyone can call themselves a university, but in my view the solution is that students ought to make sure they only study at officially accredited institutions,” he says.

Alan Contreras from Oregon begs to differ: “In most countries you can’t just call yourself a university if you want to. You need official authorisation – which prevents any abuse. For instance, in my home state it’s illegal to apply for jobs using examination certificates from

non-accredited institutions. And this definitely has a good effect,” he explains.

In Denmark it is not illegal to start a university or call yourself a rector, professor or graduate without ever having opened a single book. But according to Svend Larsen, who is the head of the Personnel Office at Aarhus University, people should be extremely wary about using fake documents – for instance in connection with job interviews.

“If you give the impression that you’re better qualified than you really are and your salary is fixed accordingly, you are actually committing fraud. And in general you’re unlikely to keep your job when your employers find out that you’re not as well qualified as you seemed on paper,” he says.

Pages 6 - 7

Millions invested in brain research in Aarhus

A wide-ranging brain research project at Aarhus University has received DKK 120 million from the Danish Ministry of Science, Technology and Innovation. Over the next five years the money will finance a broad-scale investigation of the function, diseases and develop-

ment of the brain – a project entitled “MINDLab”.

Roughly 120 researchers from six different faculties will be contributing to all the many sub-projects involved, including doctors, philosophers, anthropologists, religion researchers,

physicists, psychologists, language researchers, biologists and others.

The project will be led by Professor Leif Søndergaard, the director of the Center of Functionally Integrative Neuroscience at Aarhus University, and will be based at the Danish Centre

for Neuroscience currently being built at Aarhus University Hospital – where many of the researchers will be working closely alongside the doctors.

The Aarhus project had to compete with 27 other Danish projects which were all evaluated by an international

panel of judges. The panel gave top grades to four projects, each of which will be receiving DKK 120 million from a government fund designed to promote world-class research in Denmark.

Page 10

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Den nyeste udgave af *CAMPUS* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 26. januar.

Deadline for indlæg den 19. januar kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Website: www.au.dk/campus

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk **ISSN:** 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Karen Hyldgaard
Johansen
Journalist, deltid
T: 8942 2335
M: 6020 2626
khj@adm.au.dk

Ida Hammerich
Nielson, Journalist
T: 8942 1981
ihn@adm.au.dk

Kristian Serge
Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

au.dk i nyt design

Aarhus Universitets nye visuelle identitet har nu også fundet vej hjem-mesiden. Den 16. december var de første websider i det nye design klar, og her kort før jul er designet fuldt ud implementeret på de fem ”gamle” fakulteter og på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet.

– Vi har først og fremmest lavet en æstetisk forbedring. Derudover har vi arbejdet med at gøre de allerøverste indholdslag mere gennemskuelige og interessante, siger områdeleder på informationskontoret Steffen Longfors.

Han påpeger, at det nye design dækker over den samme informationsstruktur og det samme indhold, som den gamle.

– Det har været et bevidst valg. I løbet af foråret, når det nye design er

helt på plads, vil vi gå igang med en revision af både struktur og indhold, siger Steffen Longfors

En af de største indholdsmæssige ændringer kan man se på siden www.medarbejdere.au.dk, der er blevet omdannet til en egentlig medarbejderportal.

– Vi har valgt at kalde medarbejderportalen ”Atrium”. Atrium var et centralt rum i de romerske boliger. På samme måde er medarbejderportalen tænkt som et centralt virtuelt ”rum” på webben, hvor alle ansatte på Aarhus Universitet kan hente vigtige informationer og værktøjer til det daglige arbejde, siger Steffen Longfors. /hp

Universitetet godt rustet trods budgetunderskud

Rektor regner med, at Aarhus Universitet halverer sit underskud i 2009. Mens universitetet i 2008 trækker 100 millioner på egenkapitalen, vil man i 2009 kun bruge 50 millioner, og i 2010 skulle det gerne gå i nul.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

– Vi har strammet moderat.

Sådan forklarer Aarhus Universitets rektor Lauritz B. Holm-Nielsen det nye budget for 2009, som blev godkendt af universitetets bestyrelse torsdag den 19. december.

Underskuddet er halveret og samtidig er der kommet politisk afklaring på en række af universitetets vigtigste indtægtskilder.

Rektor afviser dog, at der er sket store nedskæringer for at få økono-

mien til at hænge sammen.

– Selvfølgelig er vi ret hårdt spændt for, og der er også nogle fakulteter, der hidtil har kørt med underskud, som nu må kigge deres budgetter efter i sømmene, siger Lauritz B. Holm-Nielsen. Han understreger samtidig, at Aarhus Universitets økonomi faktisk, på trods af budgetunderskuddet, er godt rustet til fremtiden.

– Vi har gjort meget ud af at prioritere budgettet, så vi stadig bevarer fremdriften, selv om vi strammer op. Samtidig investerer vi i øjeblik-

ket også i en række administrative forandringer efter fusionerne, som på sigt også vil give lidt luft i økonomien, forklarer rektor.

Et forskningsuniversitet

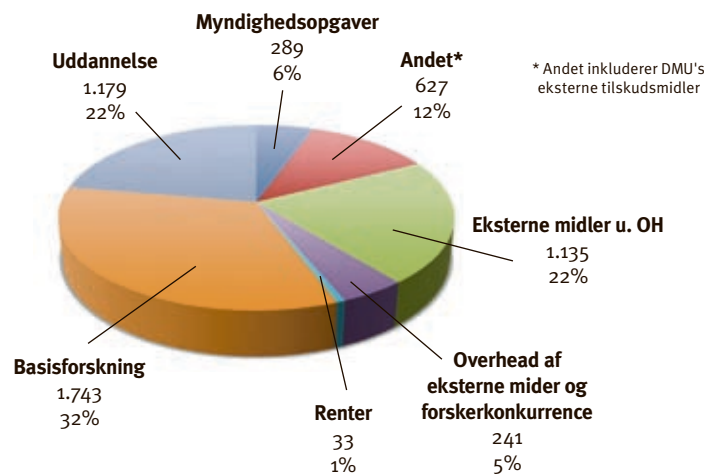
Da han præsenterede budgettet for universitetets ansatte i sin årlige juletale, bad han lidt provokerende de ansatte om at bide mærke i, at AU er et forskningsuniversitet. Sådan at forstå at hovedparten af indtægterne i budgettet kommer fra forskningsbevillinger og den medfølgende ”overhead”, som er den del af en forskningsbevilling, universitetet kan bruge til f.eks. administration og fysiske udvidelser og undervisning. Men rektor understreger, at det faktisk er en fordel, fordi det ikke gør universitetet så konjunkturfølsomt af det årlige studenteroptag.

– I år, hvor optaget på landsplan er faldet, er der nogle universiteter, som virkelig er i økonomiske proble-

mer, men bl.a. fordi vi har så stærkt et forskermiljø, er vi i stand til at hente de vigtige eksterne bevillinger hjem, som er med til at få budgetterne til at nå sammen, siger rektor.

Hele rektors juletale, og den efterfølgende debat om universitetets fremtid på www.au.dk/da/rektor/taler

Fordelingen af budgetterede indtægter i 2009 i mio.

Kandidat på tre år – eller ud

Det er konsekvensen af regeringens færdiggørelsesbonus på Københavns Universitet. De studerende er rasende og får fuld opbakning af Studenterrådet på Aarhus Universitet. AU har dog ikke aktuelle planer om et lignende tiltag.

Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Studerende på Det Humanistiske og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet skal i fremtiden tænke sig godt om, før de forlænger deres studium med en praktik i udlandet eller et krævende studiejob. Nye regler betyder nemlig, at bacheloruddannelsen skal færdiggøres inden for fem år, mens kandidatuddannelsen skal afsluttes inden for tre år – ellers er det farvel til universitetet. Humrådet på Københavns Universitet indkalder

nu studenterorganisationer fra hele landet til en fælles konference mod aktivitetskrav på universiteterne. Formanden for Studenterrådet på Aarhus Universitet, Mikael Bomholdt, bakker op og er bekymret over udviklingen:

– Vi mærker også et øget pres på Aarhus Universitet for, at studerende kommer gennem studierne så hurtigt som muligt. Men hvis midlet er at binde de studerende til bøgerne og gøre det sværere at have studiejob, udlandsophold og praktik ved siden af, vil det gå kraftigt ud over kvaliteten af uddannelserne, advarer han.

Straf er ikke vejen frem

På Københavns Universitet er det regeringens nye regler om en færdiggørelsesbonus, der bruges som argument for de stramme studietidsbegrænsninger. Reglerne betyder, at ca. 10 procent af taxametertilskuddet til landets universiteter fra 2009 fordeles som en bonus, der udløses, hvis den studerende færdiggør bacheloruddannelsen inden for fire år og kandidatuddannelsen inden for de normerede to år.

Mikael Bomholdt mener, at universiteterne i stedet for at straffe de studerende skal bruge andre midler i kampen for at få studietiderne ned, bl.a. ved at sikre rammer, der kan integrere kontakten til erhvervslivet og forbedre studiemiljøet på uddannelserne, så de studerende oplever en større tilknytning til universitetet og deres studium.

Økonomisk udfordring

På AU er det især Humaniora, der kommer til at mærke de økonomiske konsekvenser af den nye færdiggørelsesbonus. Her gennemførte kun

7 procent af de studerende i 2007 deres kandidatuddannelse på normeret tid. For Sundhedsvidenskab, Samfundsvidenskab og Naturvidenskab var tallet godt 20 procent.

Studiechef Eva Teilmann fortæller, at universitetet ikke umiddelbart har planer om at sætte generelle grænser for studietiden:

– Studietidsbegrænsninger kan have en effekt, men personligt tror jeg, at det går ud over både uddannelseskvaliteten og de studerendes oplevelse af studietiden som inspirerende og lærerig. Jeg tror mere på studievejledning og øget fokus på, hvad uddannelsen skal lede frem til.

Hun erkender dog, at en færdiggørelsesbonus kan få konsekvenser.

– Vi må selvfølgelig også skele til økonomien. Hvis vi mister penge, kan det blive en ond spiral, som vi må gøre noget for at komme ud af, understreger hun.

Nej tak!

Men hvad mener de studerende om at bruge studietidsbegrænsninger til at nedsætte studietiden? En rund-

spørge i frokostpausen i Nobelparkens kantine giver et praj om, at de studerende ved Humaniora ikke er begejstrede for idéen.

– Jeg kan godt se problemstillingen, men der skal være plads til at få den erfaring under studiet, som erhvervslivet efterspørger, siger kandidatstuderende på Kunsthistorie Lene Poulsen.

Hvis Aarhus Universitet skulle blive nødt til at indføre studietidsbegrænsninger, tror Eva Teilmann, at de studerende vil vise forståelse:

– De studerende har jo også interesse i, at der er økonomiske ressourcer til god og tilstrækkelig undervisning og vejledning.

Den vurdering er Mikael Bomholdt dog ikke enig i.

– Jeg kan ikke tro, at Aarhus Universitet vil lave begrænsninger for studietiden. Men hvis det bliver tilfældet, vil vi tage alle midler i brug for at forhindre, at det bliver en realitet, fastslår han. ■

KORT NYT

Stadigt grønnere DJF

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet vil være endnu grønnere. Derfor har en græsrodsgruppe af medarbejdere udarbejdet en liste af initiativer til, hvordan fakultet kan blive CO₂-neutralt og energimæssigt selvforsynende i løbet af 10 år. Gruppen bag projektet med navnet Green&Clean foreslår bl.a., at der skal opstilles demonstrationsanlæg på fakultetet, så man på den måde bidrager aktivt til ny viden om ressource- og energireduktion. Gruppen foreslår også, at fakultetet ansætter en person til at prioritere og iværksætte listen af miljø- og klimaforbedrende initiativer.

Europæisk universitetsrangliste på vej

EU-kommissionen vil have en ny europæisk universitetsrangliste, der i højere grad end de eksisterende, som Shanghai-rankingen og THE-QS-rankingen, præmierer humaniora og samfundsfag samt hele undervisningsdelen af universiteternes virke. Dermed vil europæiske universiteter formentlig komme til at ligge højere på den nye liste i forhold til de nuværende, der domineres af velhavende og forskningstunge amerikanske og engelske universiteter.

Den nye rangliste vil ifølge dagbladet *Information* udkomme på forsøgsplan i 2009 og i sin endelige form i 2010.

For langt fra teori til praksis for professionsbachelorer

De seneste år er det blevet mindre og mindre populært at tage en professionsbacheloruddannelse som for eksempel lærer-, sygeplejerske- eller ingeniøruddannelsen. Flere falder fra uddannelserne undervejs, og mange forlader deres branche hurtigt efter, at de er færdige. Danmarks Pædagogiske Universitets-skole (DPU) har netop fået 10,4 millioner kr. fra Det Strategiske Forskningsråd til at afdække, hvordan der skabes bedre harmoni mellem teori og praksis på professionsbachelor-uddannelserne. DPU gennemfører forskningsprojektet i samarbejde med Anvendt Kommunal Forskning.

Problemer for studerende med handicap

Handicappede studerende har store problemer på de lange videregående uddannelser i Danmark. Det viser en ny undersøgelse foretaget af Danske Studerendes Fællesråd. Omkring 90 procent af de studerende med handicap har ikke modtaget vejledning i forbindelse med studiestarten om, hvilken betydning deres handicap kunne have for gennemførelsen af uddannelsen. Mere end 60 procent af de studerende med handicap oplever samtidig, at deres funktionsnedsættelse har en negativ indflydelse på deres muligheder for at gennemføre uddannelsen på lige fod med andre studerende.

Willy Aastrup, der er centerleder på Rådgivnings- og støttecentret ved Aarhus Universitet, mener ikke, at undersøgelsen giver et retvisende billede af situationen på Aarhus Universitet.

– Aarhus Universitet kan heldigvis melde hus forbi. Studerende med handicap er bestemt en del af universitetets bevidsthed. Men selvfølgelig kan vi blive endnu bedre, siger Willy Aastrup.

Grundtvig skal digitaliseres

En finanslovsbevilling på 2,7 mio. kr. til Det Teologiske Fakultet på Aarhus Universitet er startskuddet til et stort nationalt projekt med at digitalisere og kommentere Grundtvigs skrifter. Projektet vil medføre, at det i fremtiden bliver betydeligt lettere at arbejde med Grundtvigs tænkning, og dermed kan Grundtvig bruges og diskuteres på et langt mere kvalificeret grundlag, end tilfældet er i dag.

Projekt gav større arbejdsglæde på DMU

Arbejdsglæden er altafgørende, hvis man vil konkurrere på den bedste forskning. DMU er derfor i gang med et omfattende projekt, der skal ændre kulturen på arbejdspladsen.

Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

– Der er mere smil og latter på gangen. Det er lettere at snakke, og folk er mere åbne. Vi kan allerede nu se små signaler på, at vores projekt med at forbedre arbejdsmiljøet bærer frugt.

Sådan beskriver forskningschef på Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) Bo Riemann de første erfaringer med et omfattende projekt, der skal forbedre videndeling, kultur og organisation i Afdeling for Marin Økologi på DMU.

Afdelingen, der består af 75 medarbejdere, gav sig i kast med projektet, fordi man var inde i en fase, hvor humøret var forsvundet. De ansatte har igennem de senere år skullet klare flere og flere administrative opgaver, og fusionen med Aarhus Universitet har ikke gjort disse byrder mindre.

– Afdelingen var i underskud, og der var ingen energi og en halvdårlig stemning. Det gik simpelthen ikke, og det blev klart for mig, at vi grundlæggende måtte ændre vores organisation og adfærd. Og hvis projektet skulle lykkes, var det afgørende at få alle ansatte inddraget i processen. Derfor startede alle medarbejderne med at tage på et afdelingsseminar, hvor vi sammen definerede, hvilke udfordringer vi står over for, siger Bo Riemann.

Hjælp fra konsulenter

Selvom projektet endnu ikke er slut, er der allerede sket en lang række ændringer og tiltag i afdelingen. Man har blandt andet centraliseret økonomien, styrket personaleledelsen, forbedret mødekulturen og sat fokus på selvledelse. Der er endvidere sket en række administrative omstruktureringer, der skaber mere plads til det faglige. Ende-

lig sætter man fokus på kommunikationen og selve kulturen i afdelingen, f.eks. på anerkendelse af medarbejdernes indsats.

DMU får hjælp fra konsulentvirksomheden Connector og i særlig grad konsulent Tine Hansen. Hun fortæller, at flere særlige omstændigheder gør sig gældende, når man skal ændre organisationen i et universitetsmiljø.

– Ekspertmiljøet på universitetet bærer en særlig kultur med sig. Ekspertterne er meget fagligt orienterede og knap så orienterede mod det organisatoriske. Vi kan hjælpe med at skabe større forståelse for de organisatoriske sammenhænge, medarbejderne indgår i, for samarbejde, tværfaglighed og netværk er også en del af hverdagen, siger Tine Hansen.

Hun understreger desuden, at det er vigtigt at sætte fokus på ledelse. Ledelseskulturen på universitetet er ofte præget af ”demokratisk hierarki”, hvor ledelsen drøfter mange ting med medarbejderne, men alligevel ender med at træffe beslutningerne i ledelseslaget. Det skaber forvirring blandt medarbejderne om, hvad der egentlig kommer ud af drøftelserne.

– Ledelsen bør ikke kun træffe beslutninger og så informere nedad. Ledelsen bør også være tydelig i sine mellemregninger og i sine måder at lede på, siger Tine Hansen.

En spændende proces

Bo Riemann og Tine Hansen fortæller samstemmende, at medarbejderne har været glade for at deltage i projektet. Det bekræfter forsker ved DMU Karen Timmermann.

– Det har været en rigtig spændende proces, hvor vi har fået afdækket problemerne og er blevet opmærksomme på, hvad vi som medarbejdere selv kan gøre ved dem. Allerede nu kan vi mærke forandringer. Før vi påbegyndte projektet, efterspurgt mange, at vi skulle tale mere om faglige emner og visioner i stedet for kun at fokusere på økonomi og timer. Ved det seneste afdelingsmøde blev det problem slet ikke nævnt, og det tolker vi derhen, at den nye struktur, som skal understøtte de faglige diskussioner og videndeling i afdelingen, virker, fortæller Karen Timmermann.

Men hvad betyder det for DMU i sidste ende, at medarbejderne får større arbejdsglæde? Ifølge Bo Riemann er det helt afgørende, at medarbejderne går glade på arbejde.

– Hvis vi ikke har arbejdsglæde, kan vi godt lægge os ned. Vi står midt i en benhård national og international konkurrencesituation om offentliggørelse af forskningsresultater og om projektmidler, og det kræver et engagement, som man kun kan få, hvis man har glade og motiverede medarbejdere, siger Bo Riemann.

Projektet, der bærer navnet ”Vidensdeling og kulturændringer i et forskningsmiljø”, begyndte i januar 2008. Medarbejderne har netop været på et afslutningsseminar, men processen med at forbedre arbejdsmiljøet fortsætter de næste par år. DMU har fået en halv million kr. fra Statens Udviklings- og omstillingsfond og har selv investeret ca. 1 million kr. i projektet. ■

Selvledelse

Et vigtigt tema i projektet med at ændre kulturen på DMU er selvledelse, et af tidens buzz-words. Men hvorfor har man valgt at inddrage dette begreb i bestræbelserne på at forbedre arbejdsmiljøet på DMU? Forskningschef Bo Riemann forklarer, at de ansatte er utrolig glade for selv at kunne tilrettelægge deres arbejde.

– Hvis medarbejderne ikke har mulighed for selv at tilrettelægge deres arbejdsopgaver, mister de arbejdsglæden. De ansatte har selv peget på, at denne struktur vil lette dem meget og gøre dem mere motiverede, siger han.

I forbindelse med selvledelsen er det ifølge Bo Riemann endvidere centralt, at den ansatte ud over at tage ansvar for sine egne opgaver også har en indsigt i afdelingens samlede faglige og økonomiske status.

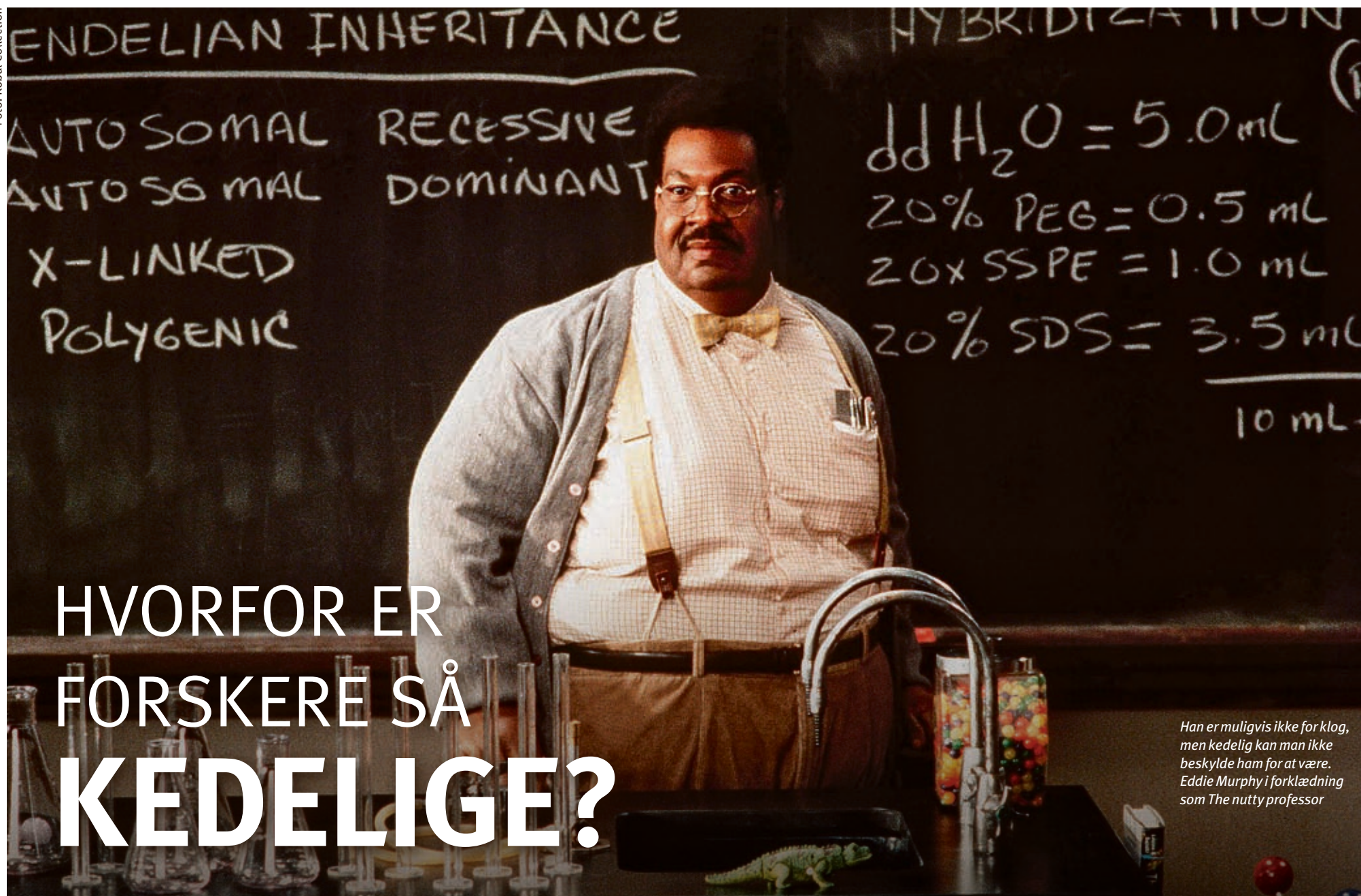
– Vi forventer, at medarbejderne ikke kun har forståelse for deres egen forskningsretning, men at de også kan se tingene i en sammenhæng. Vi må ikke tabe overblikket og sammenhængskraften. På DMU arbejder vi meget tværgående, og det stiller store krav til se de tværgående elementer i forskningen, siger Bo Riemann.

Vægmaleri.

Nogle gange må man godt tegne på væggen. Det gælder f.eks. kunstneren Anders Reventlov Larsen, der på billedet er i gang med at udsmykke studenterrummet på Institut for Filosofi og Idehistorie. Udsmykningen er et led i en større proces med at renovere rummet, der ifølge de studerende trængte til en meget kærlig hånd. Morten Lønskov læser filosofi og har været engageret i arbejdet med at forny lokalet. Han er glad for det færdige kunstværk.

– Jeg synes, det er et rigtigt spændende værk, som skiller vores studenterrum ud fra andre, siger Morten Lønskov. Kunstværket og renoveringen af rummet er finansieret af instituttet og de studerende selv.

HVORFOR ER FORSKERE SÅ KEDELIGE?

Han er muligvis ikke for klog, men kedelig kan man ikke beskyldes ham for at være. Eddie Murphy i forklædning som *The Nutty Professor*

Og hvorfor bliver de både kedeligere og kedeligere og dummere og dummere, spørger Bruce Charlton, der er professor i teoretisk medicin ved University of Buckingham og redaktør af tidsskriftet *Medical Hypotheses*, i en artikel i *Oxford Magazine*. Svaret skal ifølge professoren findes i videnskabens udvælgelses- og oplæringsproces, der ubarmhjertigt udsletter interessante mennesker. Den slags bliver i stedet ... journalister.

Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Gad vide om professor Bruce Charlton selv er en videnskabelig humørspreder af Guds nåde. Det spørgsmål hænger lidt i luften oven på den engelske professors verbale håndkantslag mod sin profession og sit miljø i det seneste nummer af tidsskriftet *Oxford Magazine*.

I sin artikel konkluderer han bl.a., at "den kreative klasse" er forsvundet fra universiteterne, fordi moderne forskning kræver konforme bogholdertyper, der ikke har noget imod at arbejde under det kolossale bureaukrati, der omgiver forskningen i dag.

– Det er ikke nogen historisk tilfældighed, at forskere bliver både dummere og kedeligere. Det er en naturlig konsekvens af den kendsgerning, at forskere, som forsøger at lave interes-

sant forskning, oftest ikke kan få finansieret deres forskning, fordi bevillingsgiverne er bange for, at de ikke leverer varen. Desuden vil de fleste videnskabelige tidsskrifter ikke publicere interessant forskning, fordi der er større risiko for, at resultaterne er forkerte, skriver Bruce Charlton, der i hvert fald ikke kan beskyldes for at afvise "interessant" forskning i sit " eget " tidsskrift *Medical Hypotheses*. I et af de seneste numre kan man bl.a. læse en artikel med titlen: "Ejaculation as a potential treatment of nasal congestion in mature males."

Kedelig karrierevej

Et af problemerne er ifølge Charlton den utroligt kedelig karrierevej i forskningsverdenen. Man skal som regel knokle 10-15 år under andres ledelse, inden man har en lille chance for at få et fast job med mulighed for at afprøve

sine egne forskningsideer. Men selv om man har sørget for at holde sig gode venner med de rigtige folk undervejs, er sandsynligheden for, at man ender som et lille hjul i en andens forskningsmaskine resten af livet, dog langt større. Derfor er det kun samvittighedsfulde og venlige bogholdertyper, der bliver hængende i systemet.

– Problemet er også, at hele forskningsprocessen i dag går så langsomt. Der skal planlægges, søges penge, indhentes tilladelser, sørges for logistik osv. Hvis man læser erindringer fra forskere op til midten af 1960'erne, bliver man lamslået over, hvor hurtigt forskningen gik før i tiden. Man kunne sætte et eksperiment op og få nogle resultater i en fart. Det var med til at holde de kreative folk med de vilde ideer i forskningen, skriver Bruce Charlton.

Samvittighedsfuldhed og intelligens

Han mener, at mange af de kloge og kreative folk, som *burde* arbejde med forskning, i dag er søgt over i andre fag – især journalistik.

– De skarpeste hjerner med de mest interessante ideer bliver i dag videnskabsjournalister, redaktører og skribenter ved videnskabelige tidsskrifter eller blogger om forskning. Eller også bliver de forretningsfolk. Her kan de arbejde hurtigt, afprøve deres egne ideer og få daglig feedback på deres arbejde. Hvor findes en tilsvarende daglige stimulering i forskningsverdenen? spørger professor Charlton.

Han er ikke bleg for at opstille den hypotese, at forskere i dag ikke blot er kedeligere, men også dummere end før i tiden.

– For at være forsker i dag skal man først og fremmest være en venlig, samvittighedsfuld og udholdende person. De karaktertræk er sjældent forenelige med den lidt skæve, kreative og "vanvittige" personlighed, der næsten altid har været kendetegnende for de største videnskabelige genier. Der er intet, der tyder på, at der er en positiv korrelation mellem IQ og samvittighedsfuldhed – snarere tværtimod – og det betyder, at i takt med at disse bestemte karaktertræk fremelskes blandt forskerspirer, ja, så falder IQ'en, skriver Bruce Charlton.

Kreative galninge

Der er brug for flere intelligente, kreative galninge i videnskaben. Forskere, der med deres brillante uortodoksi kan generere, kritisere og teste nye ideer, skriver professoren, hvis meninger, holdninger og forskning kan følges på bloggen www.charltonteaching.blogspot.com

– Vi må have vendt udviklingen, så de klogeste og de mest kreative og interessante mennesker igen vil være forskere. Spørgsmålet er, hvad der skal til, og svaret på det spørgsmål kommer helt sikkert ikke fra forskningen, slutter Bruce Charlton sin artikel. ■

Har professoren ret?

Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

– Han har mere ret, end rart er. Vi har langt hen ad vejen indrettet et system for bogholdere og administratører, lyder den umiddelbare kommentar fra professor i idræt

Verner Møller.

– Tag sådan noget som hele tidsskriftssystemet. Det er virkelig med til at gøre os kedelige og konforme. Vi skal alle publicere i de fineste, internationale tidsskrifter, og det betyder, at vi skal skrive artiklerne på en særlig måde, så de kan antages af

peer review-systemet. Har man først fundet matrixen for, hvordan man skriver til de tidsskrifter, kan man sprøjte den ene uoriginale artikel ud efter den anden, som ingen gider læse. Desværre er det dem, der er penge og prestige i, hvorimod bogen

nærmest er blevet illegitim, siger Verner Møller.

Lektor Hans Hauge fra Nordisk har prøvet at få en artikel afvist, fordi den var for "sprælsk."

– Jeg blev bedt om at skrive et indlæg til en bog efter en konfe-

Campus har spurgt en række forskere fra Aarhus Universitet, om Bruce Charlton har ret i, at "systemet" gør forskerne kedeligere og dummere.

rence i Norge, hvor jeg havde holdt et foredrag. Så jeg skrev en artikel, der både var morsom, polemisk og aktualiserende. Men jeg fik den tilbage i hovedet fra en bedømmer, der mente, den var for morsom. Det var ikke vi- ... fortsættes side 6 →

Har professoren ret?

→ ...fortsat fra side 5 denskab. Så jeg skrev den om, tog det sjove, polemiske og aktualiserende ud af den og lavede til gengæld et omfattende noteapparat, så den blev tilpas kedelig. Og så blev den antaget. Så var det videnskab, fortæller Hans Hauge.

Finansieringen fremmer kedelig forskning

– Hvad er det for en fortid, selvforståelse og forskningsverden, der idylliseres hos den engelske forsker – hans egen monstro? Hvis man tror, der er stor kreativ frihed alle andre steder end på universitetet, så kan jeg anbefale et kort ophold i en anden branche, skriver lektor Hanne Bruun fra Medievidenskab i en mailkommentar til professor Charltons synspunkter.

Lektor Ernst Martin Fichtbauer fra Molekylærbiologi mener, at Bruce Charltons syn er udtryk for en klassisk kulturpessimisme.

– Han er en af den slags personer, der mener, at den bedste tid var for 20, 30 eller 40 år siden – afhængig af hvor gamle de selv er, siger Ernst Martin Fichtbauer, som dog ikke afviser professorens pessimisme på alle punkter.

– Han har fuldstændig ret i, at både finansiering og publikationsmulighederne i dag fremmer kedelig forskning. Forskerne satser på det sikre – som sjældent er det mest spændende – fordi det er her, pengene ligger.

De bindegale findes stadig

Professor i ledelse Anders Drejer fra Handelshøjskolen, Aarhus Universitet erklærer sig derimod helt enig med Bruce Charlton.

– Desværre, må jeg sige. Hvis der ikke findes ledelsesmæssigt mod til at skabe andre arbejdsbetingelser for forskere i Danmark, så vil mismod, selvcensur og demotivation sprede sig, fuldstændig som Charlton beskriver. Jeg håber virkelig, at vores ledelse på AU vil leve op til de idealer om frihed og uafhængighed, som er indskrevet i universitetets værdigrundlag. Ellers er vi ilde stedt, skriver Anders Drejer i en kommentar.

Professor Søren Keiding fra Kemisk Institut er mere optimistisk.

– Det er klart, at der er en tendens til at lave ensretning og brands. Den findes overalt og ikke kun på AU, og den skal hele tiden afbalanceres med kravet om rummelighed og accepten af det grænsesøgende og grænsesprængende. Direkte adspurgt kan jeg heldigvis sagtens finde et stort antal kreative, bindegale og ”utilpassede” forskere på AU – og hurra for det, siger Søren Keiding.

Forskere læser ikke

Den tidligere håndboldspiller på eliteplan Verner Møller vil da heller ikke anerkende, at han selv er blevet kedeligere og dummere af at blive forsker.

– Men systemet er også med til at barbære mig ned og gøre mig mere konform. For eksempel er det et problem, at vi forskere ikke har tid til at læse længere. Vi skriver og skriver, så blodet sprøjter, og læser så forfærdelig lidt – højst abstractet, så vi husker at citere. Det bliver man altså dummere af. Læsning og forskning hænger jo uløseligt sammen, og derfor er det absurd, at snart det eneste, man som forsker ikke skal registrere, er, hvad man har læst, konstaterer Verner Møller – der stadig tager sig tid til at læse en del, så han ikke bliver dummere. ■

Har professor Bruce Charlton ret i, at det moderne ”universitetssystem” er med til at gøre forskere både kedeligere og dummere? *CAMPUS* opfordrer AU-forskere til at kommentere synspunktet i korte læserindlæg (maks. 1500 anslag) til campus@au.dk Deadline tirsdag den 20. januar.

Fup-universiteter på

Det er ikke kun den efterhånden danmarksberømte Stein Bagger, der snyder med sine eksamensbeviser. Internettet bugner af tilbud om billige kandidatgrader fra mere eller mindre lødigt-lydende universiteter, og beviserne bliver misbrugt i stor stil verden over. Men fup-beviser er i bedste fald farlige og i værste fald ulovlige, siger eksperterne.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Drop universitetet, køb din kandidatgrad for 99 dollars og søg dit drømmejob i morgen.

Lyder det for godt til at være sandt, er det det nok også.

For mens et hurtigt fup-eksamensbevis kan pynte godt på både selvtiliden og kaminhylden, kan det også betyde retsforfølgelse, bortvisning fra jobbet og evige cv-pletter, hvis man bruger det til andet end at vise frem til julefrokosten.

– Diplomer fra fup-universiteter er et meget alvorligt problem i USA, og det er mit indtryk, at det også er ved at blive et meget alvorligt problem i resten af verden. Internettet har bare gjort det endnu værre, fordi

det er så vanskeligt rent faktisk at finde de folk, der står bag forretningerne, forklarer Alan Contreras. Han er leder af det kontor i den amerikanske stat Oregon, der står for at evaluere værdien af universitetsgrader, og han bliver regnet for en af de vigtigste eksperter i falske eksamenspapirer.

Alan Contreras bakkes op af en svensk rapport, der slår fast, at antallet af fup-universiteter på internettet er mere end firdoblet fra 2000 til 2004.

Find, betal og kald dig professor

Erik Johansson arbejder i det svenske Högskoleverket og er en af forfatterne bag den svenske rapport *Bluffuniversitet och falska examensbevis*. I den opstiller han bl.a. en række kriterier for, hvad et fup-universitet egentlig er.

– Vi definerer overordnet et fup-universitet som en videregående uddannelse, der opererer uden for statslig eller anden officiel kontrol og udsteder diplomer, der enten er direkte falsknerier eller bare ubrugelige på grund af de manglende godkendelser, forklarer Erik Johansson og understreger, at rapporten opstiller en række yderligere punkter, der kan hjælpe både købere og arbejdsgivere med at skille falsk fra sandt.

Rent praktisk foregår købet af et falsk bevis som regel ved, at man finder et universitet på nettet, f.eks. Belford eller Rochville, der udsteder beviser for lidt eller intet akademisk arbejde. Så vælger man sin titel, sender et beløb til en konto og får sine officielt udseende papirer med posten. Typisk tilbyder fup-universitetet også en telefonservice,

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Verdensuniversitet?

Fra en postboks på det lokale posthus i Spentrup nord for Randers opererer Knightsbridge University, som uddeler kandidatgrader til hele verden uden at være under kontrol af de danske myndigheder.

fremmarch

så nysgerrige arbejdsgivere kan ringe op og få bekræftet, at fup-kandidatgraden er rigtig.

Lovligt i Danmark

Oregon, hvor Alan Contreras arbejder, har en af de strengeste lovgivninger i verden om godkendelse af universitetsgrader. Her er det forbudt at kalde sig et universitet eller udstede grader, hvis man ikke er statsanerkendt, og søger man et hvilket som helst job i staten med et papir fra en ikke-godkendt institution, er det også strafbart.

Efterhånden som problemerne med falske universitetsgrader vokser verden over, vælger flere og flere lande at lovgive sig ud af problemet.

I næsten alle amerikanske stater og i bl.a. Storbritannien, Canada, Tyskland og Norge har man taget konsekvensen af de mange fremspirende onlineuniversiteter og beskyttet betegnelser som ”universitet”, ”kandidatgrad” og ”ph.d.”, så kun grundigt evaluerede undervisningsinstitutioner må kalde sig universitet og udstede de eftertragtede titler. I USA har 10 stater derudover valgt at kopiere Oregons model og samtidig gjort det strafbart at søge job på baggrund af en ikke-godkendt titel. Og flere er på vej, lover Alan Contreras.

– Jeg er i kontakt med kolleger over hele verden, som overvejer at lovgive om problemet, og jeg ved, at et par stater mere er på vej til at stramme lovgivningen for også at ramme køberne, forklarer han.

Men at flere lande lovgiver om de falske universiteter, betyder ikke, at udbyderne forsvinder. I stedet kan hjemmesiderne så vælge at rykke videre til de områder, hvor der endnu ikke er nogen lovgivning på området – steder som Cayman Islands, Caribien, De Britiske Jomfruøer og ... Danmark.

For herhjemme kan hvem som helst stadig kalde sig universitet og udstede kandidatgrader uden nogen form for straf. Men derfor skal man ikke glæde sig for tidligt over sin nye akademiske titel.

Kan være bedrageri

For selv om det ikke er ulovligt at åbne et dansk universitet eller kalde sig rektor, professor eller kandidat uden at have åbnet en bog, skal man ifølge Svend Larsen, der er kontorchef i Aarhus Universitets Personale- og Udviklingskontor, passe gevaldigt på, inden man bruger de falske dokumenter til f.eks. en jobsamtale.

– Hvis man giver indtryk af at have nogle papir-kompetencer, man ikke har, og de så f.eks. bliver brugt til at fastsætte lønnen, er det jo bedrageri. Og så er det jo nok generelt tvivlsomt, om man kan blive i jobbet, når de efterhånden finder ud af, at man ikke kan det, man lovede, siger han.

Svend Larsen forklarer, at ansættelser af videnskabeligt personale typisk sker på baggrund af tidligere forskning, mens ansøgere til de tekniske og administrative stillinger som regel afleverer referencer, man kan kontrollere.

– Jeg udelukker ikke, at der i princippet kan slippe nogle med falske papirer indenfor, men det kræver jo, at man først har kunnet overbevise et ansættelsesudvalg om, at man er den rette til jobbet, og det er nok svært på lige præcis et universitet. Det er jo en lille verden, og vi bliver hurtigt skeptiske, hvis der kommer et papir fra et sted, vi ikke kender, siger han.

Hos Dansk Arbejdsgiverforening mener ansættelseschef Flemming Dreesen også, at falske eksamenspapirer er en rigtig dårlig ide.

– Hvis man direkte har forfalsket sit eksamensbevis, er sagen klokkeklar. Men hvis man ”bare” har købt en billig og hurtig kandidatgrad hos et ikke-anerkendt universitet, kan det måske diskuteres, om det er bortvisnings- eller fyringsgrund, men under alle omstændigheder er tilliden jo væk. Vi plejer gerne at sige, at virksomhederne skal bruge deres gode sunde jyske fornuft, når de ansætter, og ikke lade sig forblænde af flotte papirer, fortæller han.

Hvorfor er det så stort et problem?

Ifølge svenske Erik Johansson er der store gradsforskelle blandt ikke-godkendte og ikke-akkrediterede universiteter.

– Nogle universiteter, f.eks. en række religiøse institutioner, har valgt ikke at søge godkendelse, men udbyder alligevel uddannelser og har undervisning, der bare ikke er underlagt statslig kontrol, og de kan for så vidt være gode nok, selvom vi ikke kan vide det. Andre universiteter i den anden ende af skalaen har ingen fysisk adresse og spytter bare eksamensbeviser ud for hvad som helst, så snart man betaler. Og de sidste vil jeg ikke tøve med at kalde klart fup, siger han.

Alan Contreras mener, at onlineuniversiteterne er så god en forretning på grund af det stigende globale fokus på eksamensbeviser og titler. Samtidig har mange lande især uden for Europa meget vanskelig og dyr adgang til videregående uddannelser, og det er den kombination, der får folk til at hoppe på de nemme løsninger.

– Når Europa ikke helt har været så opmærksom på problemet hidtil, er det, fordi I har været vant til at have et nemt, overskueligt og lukket uddannelsessystem, hvor der ikke var de store muligheder for snyd. Men når jeg taler med mine europæiske kolleger, er det mit indtryk, at problemet med falske beviser nogle steder er kommet lidt ud af kontrol. Derfor vågner de også op nu og gør noget ved problemet, siger han. ■

RANDERS-UNIVERSITETET MED UBRUGELIGE GRADER

Danmark har sit eget tvivlsomme universitet, nemlig Knightsbridge University, der hører hjemme i en postboks i landsbyen Spentrup nord for Randers. Selv mener universitetet, at det udbyder seriøs fjernundervisning, men en række myndigheder – blandt andet de danske – advarer kraftigt mod dets uddannelser.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Hvad har en kinesisk psykolog, en australsk regeringsrådgiver og en canadisk terrforekspert tilfælles? Svaret er, at de alle tre har skrevet en kandidatgrad fra det danske universitet Knightsbridge på deres CV på internettet.

Og hvis navnet ” Knightsbridge” straks får selv de universitetskyndige *CAMPUS*-læsere til febrilsk at slå op i undervisningsverdenens ”hvem-hvad-hvor”, er det ikke så sært, for det er ikke en af Danmarks største og mest kendte institutioner. Faktisk opererer universitetet, som udelukkende henverder sig til udenlandske kunder, fra en postboks i den lille by Spentrup nord for Randers, dets uddannelser er ikke anerkendt af nogen dansk eller udenlandsk myndighed og der er ingen pensumlister at finde før man har betalt. Men alligevel eksisterer universitetet på 16. år midt i Danmark.

Kendt i hele verden

Ifølge universitetets egen hjemmeside udbyder Knightsbridge seriøse uddannelser via brevkurser, men det giver bl.a. de amerikanske myndigheder ikke meget for.

Alan Contreras er leder af det kontor i den amerikanske stat Oregon, der står for at evaluere værdien af universitetsgrader. Han kender udmærket Knightsbridge University, og han kalder det gerne for en såkaldt ”diploma mill” – det vil sige et universitet, der spytter kandidatgrader ud til gengæld for intet eller meget lidt akademisk arbejde. Og selv i Oregon, flere tusind kilometer væk, får

Alan Contreras ofte opkald om universitetet fra Spentrup.

– Folk ringer til os for at høre, om de kan bruge universitetets kandidatgrader, og så siger vi klart ”nej”. Nogle gange forstår folk ikke, hvorfor det er nødvendigt, at uddannelsesinstitutioner skal være godkendte, og så må vi jo forklare dem det. Og her er uddannelserne fra Knightsbridge et glimrende eksempel, siger han og slår samtidig fast, at han flere gange har spurgt de danske myndigheder om universitetet.

Også det danske Cirius er bekendt med Knightsbridge. Cirius er den offentlige instans, hvor virksomheder og uddannelsesinstitutioner kan henvende sig, hvis de er i tvivl om et udenlandsk eller et dansk eksamensbevis’ gyldighed. En række henvendelser fra især udenlandske myndigheder har fået Cirius til at lave en temaside om Knightsbridge, hvor det understreges, at universitetet hverken er godkendt, akkrediteret eller en del af det danske uddannelsessystem.

– Når vi får spørgsmål om universitetet, gør vi meget ud af at sige, at det hverken er offentligt anerkendt eller kontrolleret, og at man ikke kan bruge de kandidatgrader, det udsteder, til noget som helst i Danmark, forklarer specialkonsulent hos Cirius Allan Bruun Pedersen.

Alle må åbne universitet

I en række andre lande ville Knightsbridge, som beskrevet i artiklen ovenfor, ganske simpelt være forbudt.

Men i Danmark må hvem som helst nedsætte sig som universitet og dele akademiske titler ud, så længe man ikke

kommer i konflikt med markedsføringsloven ved f.eks. at sige, at graderne er godkendt af myndighederne.

Tidligere har videnskabsministeren begrundet det manglende forbud med, at universitetet ligger uden for dansk lovgivning, og Dansk Folkepartis uddannelsesordfører Martin Henriksen mener, at fup-universiteterne er for lille et problem til, at det kræver lovgivning.

– Selvfølgelig kan det virke mærkeligt, at hvem som helst kan kalde sig et universitet, men jeg synes i stedet, de studerende bør orientere sig mod, hvem der har de offentlige godkendelser, og hvem der ikke har. Et direkte forbud kan være for omfattende en proces over for et forholdsvist begrænset problem, siger han.

Den tankegang forstår Alan Contreras fra Oregon ikke.

– I de fleste lande kan man ikke bare kalde sig et universitet, hvis man har lyst. Man skal have tilladelse fra myndighederne, og det sikrer netop mod misbrug. I min hjemstat er det f.eks. ulovligt bare at søge et job med eksamenspapirer fra en ikke-godkendt institution, og det har en klar effekt, forklarer han.

Glad for sin doktorgrad

Sydafrikaneren Wally Willies har flere titler fra Knightsbridge. Han er, ifølge sin hjemmeside, blandt andet D Litt – hvad der omtrent svarer til en ph.d.-grad – i såkaldt biblioterapi, som er brugen af tekst og historiefortælling i terapeutiske og behandlingsmæssige sammenhænge, og desuden tilknyttet universitetet som adjungeret professor i alternativ medicin.

– Jeg ved godt, at der er nogle amerikanske stater, der advarer mod universitetet, og jeg ved at det heller ikke har en officiel akkreditering i Danmark. Men det ændrer sådan set ikke noget ved, at jeg ikke synes, at der er noget galt med de akademiske grader fra Knightsbridge, og at jeg mener, det er helt forkert at kalde det et fup-universitet, siger han.

Selv var Wally Willies fire et halvt år om at tage sin D Litt fra universitetet, og han modtog efter eget udsagn fjernundervisning og afleverede opgaver.

Faktisk mener han, at standarden på universitetet er ganske høj. Og det selv om også akkrediteringsmyndighederne i Sydafrika i en tidligere sag i år 2000 har erklæret Knightsbridge-grader for ubrugelige. Det ryster dog ikke Wally Willies.

– Jeg har selv en fortid inden for universitetsverden, og jeg er stolt af min D Litt fra Knightsbridge. Når jeg sammenligner med niveauet på universiteter i Sydafrika, er Knightsbridge ganske udmærket, siger han.

Problemer i Iran

Og at Knightsbridge, på trods af de ikke-godkendte grader, er populært ikke kun i Sydafrika, men i hele verden, er hævet over enhver tvivl. En grundig googlesøgning finder både parlamentsmedlemmer og ambassadører, brandchefer og arkitekter og karateeksperter og våbenhandlere, som alle sammen på et tidspunkt har skrevet en grad fra det danske universitet på deres CV. Men søgningen afslører også retssager, bortvisninger og advarsler mod tidligere studerende fra det danske universitet, der som regel fremkalder en vis vrede hos deres arbejdsgivere, når universitetets manglende danske godkendelse bliver afsløret.

Og så til sidst journalistens egen favorit: I det iranske rumprogram sidder der en hel afdeling og arbejder med ”Micro-wave Remote Sensing” – eller på godt dansk: at laserne i landets fremtidige satellitter rent faktisk også kan se ned på jorden, når de bliver sendt op. Og lederen af denne af USA og Israel så frygtede afdeling har godt nok en bachelorgrad i fysik fra Teheran University, men både hans Master og ph.d. er ifølge hans CV på nettet fra ... Knightsbridge. ■

Efter telefonisk at have ønsket at få fremsendt *CAMPUS*’ spørgsmål om universitetet har Knightsbridge Universitys rektor, Henrik Fyrst Kristensen, ikke svaret tilbage på, hvorvidt han ønskede at medvirke i artiklen.

Da heksene blev traumeofre

Af Helge H. Hollesen

hho@adm.au.dk

Neurovidenskabens bidrag til at forstå hjernen bliver i stigende grad taget i brug ved traumebehandling af befolkningen efter konflikter i verdens brændpunkter. Det skete også efter en konflikt mellem kristne og muslimer i øriget Molukkerne i det østlige Indonesien, hvor omkring 10.000 mennesker blev dræbt i årene 1999-2001.

Traumebehandlingen sker på behandlingscentre og gennem programmer, hvor deltagerne visualiserer og sætter ord på deres oplevelser under konflikten.

Her bliver komplekse politiske processer oversat til individuelle biografiske niveauer som redskab til at skabe forandringer efter konflikter. Traumebehandlingen

benytter også resultater fra neuroforskningen, som viser, at koordinationsøvelser med øjnene kan påvirke processer i hjernen. De øvelser bruges nu for at få mennesker i behandling til at acceptere traumatiske oplevelser.

Antropologen Nils Bubandt, som har studeret hekseriets historie i Molukkerne, konstaterede efterfølgende, at lokalbefolkningen begyndte at bruge traumbegrebet i deres egen forståelse af mennesket, som i øriget indgår i sociale relationer med ånder, forfædre og hekse. De retfærdiggør nu eksistensen af hekse ved at sige, de er traumatiserede efter deres død.

– Det er et eksempel på, hvordan traditionelle forståelser af mennesket, liv og død nu fortrænges af, men også fusionerer med den nyeste videnskab. De har nu en autoritativ forklaring på, hvorfor folk bli-

ver hekse, siger Nils Bubandt.

Traumebehandling som forebyggelse af konflikter har en stigende rolle inden for den globale udviklingshjælp.

– Når den hjælp i stigende grad mener at kunne forandre verden på det neurologiske niveau, er vi nødt til at undersøge de sociale og politiske effekter af indsatsen og de forståelser af selvet og mennesket, den medfører, mener Nils Bubandt. ■

To børnetegninger illustrerer, hvordan lokalbefolkningen i Molukkerne tog traumbegrebet til sig. Traditionelt var hekse uhyggelige og behårede monstre. (tegning t.v.) Efter nødhjælpsarbejdernes traumebehandling oven på konflikten mellem kristne og muslimer, fik heksene også traumer og blev smukke kvinder, der overfalder de mænd, der gav dem traumerne.

Globaliseringen skaber ny

De nye forståelser af hjernen når ud til de fjerneste afkroge af verden, hvor de får ny betydning. Det åbner for et nyt kapitel om, hvordan hjerneforskning og globalisering spiller sammen, når neuroforskernes resultater får deres eget liv uden for laboratorierne, mener antropologerne Nils Bubandt og Andreas Roepstorff.

Af Helge H. Hollesen

hho@adm.au.dk

Hjernescannere verden over fodrer i disse år forskerne med data, der giver nye vinkler på, hvordan vi mennesker kan eller skal forstå os selv og hinanden. Fra

laboratorierne spredes neuroforskernes brikker til en ny fortælling om os selv med hjernen som en central metafor – en metafor, der med

globaliseringen når verdens fjerneste afkroge, hvor den ofte får en helt anden betydning og bliver led i noget, der ligner en værdikamp. Og den kamp udspiller sig også på den videnskabelige scene.

Det er ikke ligegyldigt, hvilken hjerneforskning der foregår, hvis hjernen bliver en central metafor for, hvordan vi forstår hinanden, som hjerneforskeren og antropologen, lektor Andreas Roepstorff siger.

Han har gennem fire år ledet Det Huma-

nistiske Fakultets fokusområde "Kognition, Kommunikation og Kultur" og rundede det af med konferencen "Global Minds", som han arrangerede sammen med antropologen lektor Nils Bubandt, der har koordineret fakultetets fokusområde "Globalisering".

Ingen universel gyldighed

Fra hver sin stol har de to Århus-forskere iagttaget, hvordan deres respektive forskningsfelter krydsede hinanden. Kognitionsforskere skal også have det globale blik på deres forskning, ligesom en række sider af globaliseringen kun kan forstås ved at inddrage den neuroforskning, der sætter sine spor overalt verden, mener de.

– Konferencen var det første eksempel på at vise det interessante, der sker inden for kognitionsforskningen og i den måde, ideer globaliseres, og hvordan et nyt skæringsfelt opstår, hvor de to processer rammer hinanden, forklarer Andreas Roepstorff.

At konferencens overskrift ikke refererede til

en, men flere globale bevidstheder, var ikke en trykfejl. Trods vestlige neuroforskernes påstand om, at deres resultater har universel gyldighed for det menneskelige, viser sagen sig ifølge Nils Bubandt nemlig at være ikke helt så enkel

– Selvom neuroforskningen globalt vil kolonisere stadig større dele af samfundet, vil den ikke komme til at kontrollere alle forståelser af sind, bevidsthed og hjerne, siger han med henvisning til sine egne erfaringer fra Molukkerne. Her tog lokalbefolkningen nødhjælpsarbejdernes terminologi til sig og begyndte at tillægge deres hekse og ånder traumer. (Se boks).

– I sin egen globalisering kommer neurovidenskaben til at legitimere nogle lokale forståelser af selvet, som er helt anderledes og baseret på en anden rationalitet end den vestlige, siger Nils Bubandt. Han mener, der er ved at blive skrevet et nyt kapitel om, hvordan globalisering, politik og de nye forståelser af mennesket spiller sammen.

Spiritualiteten skal spredes via scanneren

Forskere og fremtrædende buddhister indgår i et omfattende globalt netværk omkring neurovidenskabens udforskning af buddhistiske munkes meditation. Det vil antropologen Martijn van Beek følge for at finde ud af, hvad der sker med buddhismen, når den slår rod i Vesten.

Af Helge H. Hollesen

hho@adm.au.dk

Da Dalai Lama i 2005 blev inviteret til at tale ved årsmødet hos International Association for Neuroscience, vakte det stor opstandelse i den internationale

forskerverden. Hvad skulle denne mand, som siges at være sin egen 14. inkarnation, som konsulterer orakler og tilskrives evne til at kende både fortid, nutid og fremtid, blandt rationelle udforskere af nervesystemet og hjernen? Hvorfor sådan blande videnskab og religion sammen og bringe "high tech" sammen med "no tech"?

Trods postyret mødte lamaen frem på det

videnskabelige træf i Washington. Dog ikke som deltager i det videnskabelige program, men i en session om "videnskab og samfund", hvor han talte om værdien og nødvendigheden af, at forskere og praktiktiserende buddhister arbejder sammen.

Dalai Lama havde forinden gennem nogle år haft højt profilerede møder med forskere fra en lang række discipliner. De førte bl.a. til oprettelse af Mind and Life Institute, som i dag er en central aktør i et omfattende globalt netværk med fokus på forskning i meditation.

Olympiske atleter

Inden for den forskning er mange tibetanske buddhistmunkes gleden ind og ud af laboratorierne scannere for at gøre verden klogere på,

hvorfor årelang buddhistisk meditation måske giver øget opmærksomhed og evne til større koncentration, medfølelse og empati.

– Munkene betragtes som rene olympiske atleter, når det gælder om at iagttage sindet, vise opmærksomhed og medfølelse, opnå tilstande af lykke og generelt vise, hvad menneskehjernen kan præsterer i sin optimale udvikling. Og fordi munkene antages at være rigtig gode til at styre deres bevidsthed, mener man, at de er gode subjekter til kognitionsvidenskabelige forsøg i scanneren, forklarer antropologen Martijn van Beek, der er lektor ved Afdeling for Etnografi og Antropologi ved Aarhus Universitet.

Den hollandskfødte forsker modtog fornylig 5,5 mio. kr. fra Forskningsrådet for Kultur

og Kommunikation til et kollektivt projekt, "Buddhism and modernity: Global dynamics of transmission and translation". Martijn van Beek vil bruge pengene på at undersøge, hvad der sker med buddhistiske traditioner, når de overføres til en moderne, vestlig kontekst eller kommer under pres fra moderniteten i deres hjemlande. Et delprojekt undersøger, hvad der er på spil i mødet mellem buddhisme og neuroforskning.

Radikal spiritualitet

Meditation fylder i dag meget i mange menneskers liv. Men ofte er det eksplicit religiøse og den oprindelige kontekst af spirituel træning skrækket væk, så kun få, enkle teknikker er tilbage. Det gælder også inden for hjerneforskningen, og den udvikling burde give anledning til eftertanke, mener Martijn van Beek.

– Meditation bliver reduceret til mentale teknikker, der skal styrke individet, så det bedre kan klare livet. Det er jo fint, men ironisk nok er det, man almindeligvis forstår som meditation, for munkene kun ét element i en

Kinesisk opgør med Selvet

Af Helge H. Hollesen
hho@adm.au.dk

Neuroforskere i vestlige laboratorier har lavet utallige forsøg for at finde ud af, hvor i hjernen vi gemmer vores Selv. Typisk sker det ved at give en række tillægsord til forsøgspersoner i scannere, hvor de efterfølgende skal sige, om de ord passer på dem selv eller f.eks. den amerikanske præsident. Herefter analyserer forskerne, hvilke felter i hjernen der bliver aktiveret.
Forskere i Kina mener ikke, at selvet er sådan en

uafhængig størrelse, men at mennesket er noget i kraft af sine tætteste relationer, hvor især moderen betyder meget. De udførte derfor studier, hvor forsøgspersonerne skulle vurdere, om udvalgte ord passede på dem selv, deres mor eller den kinesiske præsident, og kunne ikke finde nogen forskel i reaktionen på ord, som forsøgspersonerne sagde passede på dem selv eller deres mødre. Det bruger de til at sige, at det er en forestilling uden global gyldighed, når vestlige forskere siger, at alle mennesker er adskilt fra alle andre mennesker. ■

ve fortællinger om hjernen

Global diskussion om identitet

Fra det kapitel byder neuroforskere i Kina på en smagsprøve. De er nogle af drivkræfterne på et nyt felt, som kaldes kulturel neuroforskning, der kort fortalt er et forsøg på at placere kulturelle processer i hjernen. (Se boks).

– Når disse kinesere siger, der er forskel mellem de hjerner, vi har i Østen og i Vesten, fordi vores kulturer er forskellige, er det udtryk for, at diskussionen om identitet nu bliver en global proces med hjerneforskningen som arena, siger Andreas Roepstorff, som ikke har det godt med, at scannere bliver brugt til at genskabe klassiske forestillinger om os og de andre.

– Men netop den proces illustrerer de globale bevidstheder, vi interesserer os for. Det er kun i et globaliseringsperspektiv, vi kan forstå, at netop kinesere har travlt med at lave denne forskning. Den skriver sig ind i en generel udvikling, hvor Kina siger til Vesten, at ”det er ikke kun jeres fortolkning af virkeligheden, som er i spil. Vi bliver nødt til at forholde os til vores egen”.

Forsimplet forståelse

For de to antropologer rejser den globale udbredelse af resultaterne fra den vestlige neuroforskning og brugen af dem i stadig flere sammenhænge store problemer, fordi denne forskning påstår, at mennesket er det samme overalt på kloden, og at kulturen bare er en tynd fernis, man kan pille af.

– Selvom der i Vesten er mange forståelser af politik, individ, kultur osv., er det en bestemt forståelse, som neurovidenskaben udbreder globalt, fordi den kan instrumentaliseres, siger Nils Bubandt

Den forståelse antager, at vi ved, hvad samfund og individer er, selvom begge størrelser altså er meget kulturbestemte. Men kan neurovidenskaben ikke instrumentalisere kulturen, bliver der bare sat parentes om den, siger Nils Bubandt.

Samme kritiske holdning har både han og Andreas Roepstorff også til de forskere, som mener, at det er såkaldte spejlneuroner i hjer-

nen, der gør det muligt for os at interagere og forstå hinanden.

– Det er en forsimpning af det, man betegner som den sociale hjerne, men uden den forsimpning bliver det vanskeligt at hævde noget universelt om, hvorfor vi er sociale skabninger. Det ironiske er jo, at det sociale er alt det, der foregår, indtil forsøgspersonerne lægger sig i scanneren. Men det kan man pr. definition ikke måle, og derfor lader man, som om det ikke findes, siger Nils Bubandt.

Andre felter skal med i forskningen

Omvendt giver hjerneforskningen også belæg for at hævde, at det ikke er spejlneuronerne alene, der former vores sociale hjerne, konstaterer Andreas Roepstorff.

– Vi ved, at hjernen er meget plastisk og vokser frem i en yderst kompleks udveksling med omgivelserne. Som metafor og forklaring på, hvem vi er, er hjernen derfor også mere interessant end genererne, som kun tilbød én

forklaring på det spørgsmål, siger han og understreger, at det er afgørende, at andre end neuroforskerne bliver inddraget i forskningen, hvis hjernen bliver den metafor, der i fremtiden skal beskrive, hvem vi er.

– Der er brug for, at antropologer, sociologer og andre interesserer sig for, hvad der kommer ud fra neuroforskernes laboratorier, mener Andreas Roepstorff og begrundet det bl.a. med, hvordan den neurologiske viden bruges i Kina, i Molukkerne og i meditationsforskningen (se artiklen ”Spiritualitet skal ud-bredes via scannere”).

– Hjerneforskningen ser desuden ud til at være et af de steder, der skaber vigtige former for viden. Derfor er det værd at se på, hvad der foregår på det felt, og hvordan den viden får et liv uden for laboratorierne. Vores mål med Global Minds var netop at vise, at det gør vi her i Århus, siger Andreas Roepstorff. ■

meget mere omfattende eksistentiel træning, der gradvist skal opløse og på sigt opløse forestillingen om et selvstændigt Jeg. Meget af det, der markedsføres i dag er, set i det lys, meditation ”light”, konstaterer Martijn van Beek. Han vil i sit projekt især interessere sig for, hvad der sker med de mere omfattende, radikale former for spirituel træning, som traditionelt forudsætter, at man f.eks. trækker sig tilbage fra samfundet i flere år.

– Den praksis er tilsyneladende ved at få fodfæste i Vesten. Den tibetanske mester Sogyal Rinpoche har på sit kloster i Sydfrankrig en gruppe på over 100 personer, der opholder sig der i tre år for at træne i buddhistisk filosofi og praksis. Tilsvarende forsøg på at indføre de traditionelle, mere radikale træningssystemer i en form, der er tilpasset det moderne samfund, ser vi flere andre steder i verden og også her i Danmark, hvor bl.a. Jes Bertelsens Vækstcenter i Nørre Snede prøver at etablere en nutidig udgave af et oprindeligt tibetansk system, dzogchen, forklarer Martijn van Beek.

Neural buddhisme

Centret i Nørre Snede er en del af et omfattende globalt netværk, som spiller en vigtig rolle i Martijn van Beeks kortlægning af mødet mellem buddhisme og neuroforskere.

Fra Jes Bertelsens tibetanske hovedlærer Tulku Urgyen Rinpoche kan han trække tråde over til de neurovidenskabelige forskningsmiljøer med bl.a. det førnævnte Mind and Life Institute, og til forfattere som Daniel Goleman, hvis bøger som f.eks. ”Emotional Intelligens” har været bestsellere over hele verden. En central figur i netværket er professor Richard Davidson fra University of Wisconsin, som Time Magazine allerede har udråbt til en af det nye årtusindes mest indflydelsesrige personer

– I det netværk opstår det fænomen, som nogen kalder ”neural buddhisme”, Det dækker bl.a. over, at man bruger neurovidenskab til at forsøge at uddestillere den videnskabelige essens af buddhistisk meditation. Det ofte snævre, tekniske fokus på meditation står i skarp modsætning til buddhistisk praksis som en eksistentiel træning.

– Selvom hjernescanningerne i laboratorierne ikke fanger meget af den bredere og dybere spirituelle træning, så tror jeg, at Dalai Lama og andre støtter op om de begrænsede forsøg, fordi resultaterne sætter spor i verden. Selv enkle koncentrationsøvelser er skridt på vejen til at udvikle spirituelle kvaliteter, så for buddhisterne er neurovidenskaben et redskab til at udbrede en spirituel praksis, mener Martijn van Beek. ■

Foto: Waisman Brain Imaging Lab, University of Wisconsin-Madison.

Verdens lykkeligste mand skulle angiveligt være franskmænden Matthieu Ricard, der forlod en forskerstilling ved Pasteur Institutet i Paris for at blive buddhistmunk i Himalaya. Den flatterende karakteristik har han fået på grundlag af en lang række kliniske forsøg ved University of Wisconsin i USA, hvorfra dette billede stammer. Her ses han sammen med lederen af laboratoriet, professor Richard Davidson. Davidsons ideer og forskning gør ham ifølge Time Magazine til en af det nye årtusindes mest indflydelsesrige personer.

Foto: Polfoto

Vi bliver i dag tilskyndet til at maksimere vores mentale fitness, tænke bedre og blive mere effektive for vores egen skyld. Gør vi ikke det, kommer skyldfølelsen, mener sociologen Nikolas Rose.

Hjernen er på den politiske dagsorden

Neurovidenskab har skabt en tro på, at vi kan maksimere vores mentale fitness ved at påvirke hjernen, men det tror den engelske sociolog Nikolas Rose ikke på.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Hvorfor har du ikke passet på din hjerne? er måske ikke lige det spørgsmål, man i dag vil afkræve en hukommelsessvækket ældre svar på. Men i takt med at

der kommer flere og flere tilbud om at vedligeholde vores hjerner med træning og medicin, vil det i en nær fremtid måske ikke virke så

absurd at stille det spørgsmål.

– Borgene bliver i dag tilskyndet til at maksimere deres mentale fitness, tænke bedre, realisere deres potentiale, blive mere aktive, effektive og konkurrencedygtige. Alle disse bil- leder bliver holdt op foran os og frister os til at gøre noget for vores egen skyld. Og hvis du ikke gør det, kommer skyldfølelsen.

Det er den engelske sociolog Nikolas Rose, som opridser et scenarie, der for de fleste danskere endnu er fremtidsmusik, men fylder

meget i både USA og England, hvor hjerneforskningen har sat borgernes mentale kapital på den politiske dagsorden. Og internettet vrirler med kommercielle tilbud om, hvordan man kan træne sin hjerne eller medicinere den til bedre præstationer.

Troen på neurovidenskaben

– Der er en tro på, at neurovidenskaben nu kan give en meget præcis forståelse af, hvordan hjernen kan påvirkes, ikke blot når det gælder skadelige påvirkninger, som kan udvikle funktionsfejl og mentale sygdomme, men også hvordan man kan maksimere sin hjernekapacitet. Vi skal arbejde med vores hjerne, som vi også træner kroppen, siger Nikolas Rose, som ikke har et bud på, hvilke konsekvenser den udvikling vil få.

– Men der er sket en sproglig glidning fra at betragte påvirkningen af hjernen som et psykologisk tema til at vurdere den påvirkning på en neurobiologisk måde, siger den engelske professor, der oprindeligt var biolog og siden vendte sine interesser mod psykologien. I dag arbejder han inden for det sociologiske felt ved London School of Economics. Her leder

han det treårige forskningsprojekt ”Brain, Self and Society” ved BIOS Centre for the Study of Bioscience, Biomedicine, Biotechnology and Society, hvor han også er direktør.

Hype og reduktionisme

Nikolas Rose deler ikke troen på, at man kan forbedre sine kognitive egenskaber ved at påvirke hjernen.

– Dybest set er tænkning, læsning og arbejde sociale aktiviteter, som involverer meget mere end hjernen. At hjernefitness skulle forbedre de kompetencer, er et reklamehype. Det får i et vist omfang støtte fra den måde, forskningen bliver publiceret på, som når forskere påstår, de har fundet de hjerneprocesser, der er årsag til autisme. Det gavner ikke videnskaben, og offentligheden forstår ikke, at der stadig er meget, vi ikke ved om hjernen, mener Nikolas Rose.

Han har tillid til, at de mere tænksomme neuroforskere er opmærksomme på faren for den neuroreduktionisme, nobelpristageren Francis Crick gav udtryk for, da han sagde, at vi alle kun er en bunke neuroner.

– De ved bare ikke altid, hvordan de skal undgå den fare, fordi alt deres arbejde fokuserer på hjernen, som de synes er det vigtigste i verden, siger Nikolas Rose, der er formand for European Neuroscience and Society Network. I dette netværk mødes psykologer, samfundsforskere, etikere, antropologer og neurobiologer for at diskutere og finde et fælles sprog omkring hjerneforskningen. Netværket omfatter især yngre forskere.

Hvad skal vi have lov til?

Nikolas Rose deltog i konferencen Global Minds på Aarhus Universitet og er snart bogaktuel herhjemme med en oversættelse af hans *The Politics on Life Itself*. Her argumenter han for, at livet selv er blevet et tema, fordi vi i dag har de biologiske og medicinske muligheder for selv at forme vores krop og sind.

– Vi er ikke længere underkastet en dødens politik som i eugenikens dage, hvor man eliminerede de mindreværdige og bandt en nations skæbne op på kvaliteten af dens borgere. Vi har heller ikke længere en politik, som handler om at maksimere helbred og sundhed. Vi har bevæget os over i den biologiske borgers verden, hvor biologien sætter færre og færre grænser for vores liv, forklarer Nikolas Rose.

I den verden får vi profiler af vores genetiske koder, medicin kan styre vores liv i stedet for at helbrede, vi lægger vægt på at behandle sårbarhed over for sygdom frem for selv sygdommen, og vi kan i stigende omfang omforme os selv. Det har rejst spørgsmålet om, hvad der er et godt liv.

– I lyset af vores stigende evne til at forstå os selv og forandre os, hvad skal vi så have lov til at gøre ved os selv? spørger Nikolas Rose uden at svare på det spørgsmål. ■

Kraftcenter for hjerneforskning i Århus

Hjerneforskningen i Århus foregår i et unikt tværfagligt miljø. Det blev i sidste uge styrket, da netværket MIND-Lab modtog 120 millioner kr. fra Videnskabsministeriet.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Så kom anerkendelsen og belønningen for flere års tværvideenskabelig satsning på udforskningen af hjernen ved Aarhus Universitet. Med topkarakter fra et internationalt evalueringspanel og efterfølgende 120 mio. kr. fra Videnskabsministeriet får universitetets nye MIND-

Lab nu mulighed for at skabe et internationalt kraftcenter ved Dansk Neuroforskningsscenter, som snart står klar til indflytning.

Ved centret skal et bredt felt af hjerne- og kognitionsforskere fortsætte den forskning i hjernens udvikling, funktion og sygdomme, som i de senere år har skabt gennembrud bl.a. i behandlingen af alvorlige hjernesygdomme og psykiske lidelser og tiltrukket nogle af verdens mest indflydelsesrige hjerne- og kognitionsforskere.

Unik forskning

Omkring 120 forskere fra seks fakulteter bliver tilknyttet MINDLab, oplyser professor Leif Østergaard, der står i spidsen for projektet og også er direktør for Center of Functionally Integrative Neuroscience (CFIN), der bliver en del af MINDLab.

– Jeg totalt stolt og lykkelig over, at et initiativ, der går så meget på tværs af fakulteter og

almindelige måder at arbejde på, er lykkedes her i Århus. Det findes ikke andre steder i verden, siger Leif Østergaard.

Det unikke ved hjerneforskningen i Århus er, at den omfatter tre perspektiver i samme miljø, siger en anden af initiativtagerne til projektet, lektor Andreas Roepstorff, som også er tilknyttet CFIN og har koordineret Det Humanistiske Fakultets fokusområde Kognition, Kommunikation og Kultur.

– Vi har forskning i hjernens funktion, samspillet mellem omgivelserne og hjernen, og så forsker vi i, hvad den nye forskning fører til, og hvordan vi skal forstå og fortolke den. Det er ret enestående, siger han.

Penge til verdensklasse

Det århusianske samarbejde hen over fag- og fakultetsgrænser har udviklet sig gennem de sidste syv-otte år og tog for alvor fart med

fokusområdet Kognition, Kommunikation og Kultur. Samarbejdet fik et ekstra skub, da en bevilling på knap 12 mio. kr. fra Danmarks Grundforskningsfond i 2006 gjorde det muligt for CFIN at hente professorerne Uta og Christopher D. Frith til Århus.

Samme år fik CFIN også fornyet sin status som grundforskningscenter med en bevilling på knap 38 mio. kr. fra Danmarks Grundforskningsfond. Samlet fik fire af de store partnere i MINDLab i 2006 og 2007 93 mio. kr. til deres forskning. Flere af de kommende forskere ved MINDLab har derudover fået millionbevillinger fra de danske forskningsråd.

De 120 mio. kr. til de næste fem års forskning kommer fra det såkaldte UNIK-initiativ – UNiversitetsforskningens InvesteringsKapital – der er en del af den globaliseringsstrategi, som Folketinget har vedtaget. Ud over MINDLab fik tre andre projekter hver 120 mio. kr. fra UNIK-puljen. Det drejer sig om ”Synetisk biologi” og ”Fødevarer, fitness og farmaci” ved Københavns Universitet samt ”Solenergi på lager” ved Danmarks Tekniske Universitet. ■

Mere AU-samarbejde med Kina

Aldrig har uddannelses- og forskningssamarbejdet mellem Aarhus Universitet, Danmark og Kina været stærkere. Et nyt center i Beijing vil give os en helt unik indgang til verdens snart største økonomi, forklarer professor og institutleder Ole Fejerskov fra Aarhus Universitet (AU), der har forhandlet den nye aftale igennem.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Tjekker man kalenderen for de sidste måneder, bliver omfanget af samarbejdet mellem Danmark og Kina om uddannelser hurtigt klart. Den 23. oktober i Beijing blev aftalen om et nyt dansk-kinesisk universitetscenter underskrevet i overværelse af statsminister Anders Fogh Rasmussen. Centeret skal inden for de næste 4 år rumme 100 danske og kinesiske forskere, 75 ph.d.-studerende og 300 kandidatstuderende. Den 21. november fik professor Peter Andreasen og medarbejdere fra blandt andet Molekylærbiologisk Institut et stort pengebeløb af Grundforskningsfonden for at styrke samarbejdet med deres kinesiske kollegaer om kræftforskningen. Og den 27. november gæstede professor Cao Jialin, som er kinesisk viceminister for videnskab og teknologi, Aarhus Universitet for at diskutere, hvordan samarbejdet mellem Danmark og Kina kan udbygges yderligere. Professor Ole Fejerskov er institutleder på Anatomisk Institut og har, bl.a. på grund af sit mangeårige samarbejde med kinesiske forskere, stået i spidsen for at forhandle aftalen om universitetscenteret på plads. Han mener, at de danske muligheder i Kina er ekstremt store hvis vi magter at gribe udfordringen nu, og at vi fremover vil få mindst lige så meget ud af samarbejdet som kineserne.

– På lang sigt vil vi få mere brug for dem, end de får for os. Det danske samfund skal lære at spille sammen med det største vækstområde i verden, og her bliver det nye center et godt brohoved, forklarer han.

Den største satsning

Planen er, at det nye universitetscenter skal etableres i perioden 2009 til 2013, og at cirka halvdelen af de mange forskere og studerende skal være danskere. Centret skal ligge i forbindelse med en ny campus, som Graduate University of Chinese Academy of Sciences bygger i Yanqihu i udkanten af Beijing for at samle over 10.000 kandidat- og ph.d studerende fra hele landet. Det nye center skal dels udbyde ph.d og masteruddannelser med udgangspunkt i et forskningssamarbejde mellem de to lande og dels skabe større samarbejde mellem danske virksomheder i Kina og de danske universiteter. Centeret bliver således et brohoved for dansk forskning og uddannelse i Kina. Når viceminister Cao Jialin kommer til Århus, er det derfor ikke bare for at hygge-snakke, men også for at se fremtidige samarbejdspartnere an. For kineserne er personlige relationer nemlig langt vigtigere i en forhandlingssituation, end vi er vant til. – Hvis nogen i centrale stillinger skifter job, så modparten står over for en ny forhandlingspartner, vil vi i Danmark som regel bare

Det danske center skal ligge i forbindelse med det nye campus, som Graduate University of Chinese Academy of Sciences bygger i Yanqihu i udkanten af Beijing.

fortsætte, som om intet var hændt. Men i Kina tages alle aftaler i sådan en situation ofte op til fornyet overvejelse, og man må i visse tilfælde næsten starte forfra. Det betyder meget, om man har etableret et tillidsforhold til dem, man forhandler med, forklarer Ole Fejerskov

Danmark er interessant

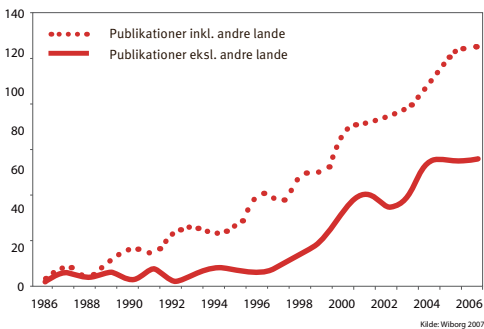
Netop for at kunne lægge vægt bag forhandlingerne har Ole Fejerskov i forhandlingsperioden fået tildelt titlerne "Special Secretary and Advisor" af Videnskabsministeriet og "ProVice-Chancellor for International Affairs" af Aarhus Universitet. – Titlerne kan virke voldsomme, men over for kineserne signalerer det hvilken vægt man tillægger forhandlingerne, og at danskerne tager initiativet alvorligt. Derfor forpligter det f.eks. også, at Anders Fogh Rasmussen var i Kina for at overvære underskrivelsen af aftalen sammen med den kinesiske premiermini-

ster Wen Jiabao. At underskrifterne sker på regeringsplan er meget forpligtende for hvis centeret nu løber ud i danske skåltaler, vil vi og kineserne lide et stort prestigetab og det vil kunne påvirke fremtidens samarbejde i lang tid fremover, forklarer han. Ole Fejerskov mener roligt, man kan kalde det nye center den potentielt største satsning i uddannelse og forskning i udlandet, som Danmark nogensinde har gennemført. – En række enkeltuniversiteter i hele verden har allerede centre i Kina. Det specielle ved vores danske aftale er, at alle vores danske universiteter sammen etablerer et center og dermed kan tilbyde landets samlede viden til kineserne. Samtidig vil kineserne meget gerne lære mere om vores velfærds- og uddannelsessystem, som i forhold til f.eks. det amerikanske i langt højere grad ligner det slutmål, de gerne vil nå hen til. Derfor er vi danskere så interessante, siger han. ■

Professor Cao Jialin, som er kinesisk viceminister for videnskab og teknologi og blev vist rundt af bl.a. professor Ole Fejerskov, som er institutleder på Anatomisk Institut.

Antal fælles publikationer mellem Danmark og Kina i anerkendte internationale videnskabelige tidsskrifter

Fra studium til virkelighed

Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Hvordan oplever kandidater fra Aarhus Universitet egentlig overgangen fra universitet til arbejdsliv? Har uddannelsen rustet dem tilstrækkeligt til det job, de besidder? Og hvordan vurderer de selv forholdet mellem uddannelse og job? CAMPUS har spurgt fire kandidater, der sidder i et af deres første job.

BESKÆFTIGELSESEGNET

Hvor vigtigt er det, at kandidater er fuldt ud ”grydeklare” til erhvervslivet, når de står med deres eksamensbevis i hånden? Og skal moderne universiteter være en slags træningslejr for karrieren og erhvervslivet?

Af Hans H. Plauborg

hhp@adm.au.dk

Peter er færdig med sin kandidatuddannelse på universitetet. Han har lært en masse fine teorier, modeller og metoder at kende. Hvis han er heldig, har han måske også lært, hvordan hans teoretiske evner kan implementeres i et erhvervsarbejde. Der er dog en ikke ubetydelig risiko for, at han overhovedet ikke aner en pind om erhvervslivet, hvordan det fungerer, og hvad han kan bruge sine kompetencer til.

”Employability” – beskæftigelsesegnethed – har i de senere år været nøglebegrebet, når der diskuteres arbejdsmarkedspolitik i Europa. At være ”employable” handler om at fremstå som attraktiv for en arbejdsgiver fra begyndelsen til slutningen af arbejdslivet. Især overgangen fra den videregående uddannelse til det første job anses for afgørende. Hvis uddannelsen ikke har gjort kandidaten grydeklar til erhvervslivet, når vedkommende får sit kandidatbevis i hånden, har både kandidaten, erhvervslivet og samfundet et problem. Sådan lyder det i hvert fald i ”employability”-diskursen – også i Danmark.

”Mindsettet” er vigtigst

– Jeg mener overhovedet ikke, at ”employability” i den snævre forstand er vigtigt, siger Morten Daus-Petersen, der er HR-chef i firmaet BDO Scanrevision.

– Det, vi kigger på, når vi ansætter en nyuddannet akademiker, er vedkommendes teoretiske fundament, personligheden, og om personen har det rette ”mindset”. Vi skal fornemme, at vedkommende har en vis forståelse for, hvordan tingene fungerer i erhvervslivet, siger han.

Den holdning deler Karen Hvid, der er HRD-chef i Dong Energy Power.

– Det vigtigste er, at personen er fagligt velunderet. Særlige it-kundskaber f.eks. er ikke vigtige, for det skal vi nok selv lære dem. Det vil altid være nødvendigt med en oplæring, men personen skal selvfølgelig kunne overbevise os om, at vedkommende kan bidrage både fagligt og socialt til virksomheden, siger hun.

Både Morten Daus-Petersen og Karen Hvid har bidraget til en ny bog med titlen *Humaniora – erhvervslivets nye grundstof* om deres erfaringer med at have humanistiske kandidater ansat i så umiddelbart humanistfremmede miljøer som revisions- og energisektoren.

– I takt med at vidensamfundet udvikler sig, er det nødvendigt, at vi tænker bredt og

anderledes og ikke i snæver ”employability”. Som virksomhed skal vi invitere nogle med, der tænker anderledes end os selv, siger Morten Daus-Petersen.

Træningslejr for erhvervslivet

Hvilken rolle universiteterne spiller i ”employability”-debatten, er bl.a. blevet et stort debattema i England, efter at den såkaldte *Leitch Report* i 2006 gav en række anbefalinger til, hvordan videregående uddannelse kan understøtte den britiske økonomis konkurrencedygtighed. Flere engelske universiteter erkender i dag åbent, at de opfatter sig selv som en træningslejr for erhvervslivet.

– Vi ser på erhvervslivet som en klient, der skal understøttes af vores forskning og uddannelser, siger rektoren for University of Hertfordshire, Tim Wilson, i et interview til magasinet *Times Higher Education*.

Den konsekvente erhvervsrettethed betyder f.eks., at universitetets filosofistuderende skal arbejde aktivt med virksomhedsetik eller en anden type anvendt filosofi i samarbejde med en virksomhed.

– Studerende i dag er alle optaget af deres karriere. De ønsker at opsøge enhver mulighed, der kan gavne deres karriere, siger Tim Wilson i det samme interview.

På Aarhus Universitet er uddannelsernes erhvervsretning måske allertydeligst på Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning (AU-HIH).

– Vi kunne godt kalde os en træningslejr for og med erhvervslivet, siger direktør Erik Ernø-Kjølhed.

– Vores undervisning og forskning skal være implementerbar, og vi gør en stor dyd ud af nærheden til og samarbejdet med erhvervslivet. Men det er også vigtigt, at vi bevarer en vis distance, så vi og vores kandidater kan hjælpe erhvervslivet med at kigge fremad og finde de overraskende ideer. Vi vil gerne give erhvervslivet, hvad det gerne vil have, men vi skal også kunne give erhvervslivet, hvad det ikke troede, det ville have eller ikke umiddelbart kunne se ideen i, siger Erik Ernø-Kjølhed.

AU-HIH har således afvist at oprette en ingeniøruddannelse rettet mod vindmølleindustrien.

– Det mente vi ville være for snævert et sigte, selv om det jo nok ville give mening ud fra en konsekvent ”employability”-tankegang, siger AU-HIH-direktøren. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Fra sproghistorie til sommerhusudlejning

Flere og flere humanister får job i det private erhvervsliv. Cand.mag. Karsten Viholm bruger sine humanistiske kompetencer som marketingkoordinator i et sommerhusudlejningsfirma.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Hvad har Goethe, tysk grammatik og religionsvidenskab med sommerhusudlejning at gøre? For en umiddelbar betragtning ikke meget. Og dog. For Karsten Viholm, der er cand.mag. i tysk og religionsvidenskab, er der ikke så langt fra universitetsstudierne til jobbet som marketingkoordinator i sommerhusudlejningsfirmaet Feline ApS. Han bruger nogle af sine spidskompetencer fra studierne, når han f.eks. skriver nyhedsbreve på tysk, men først og fremmest gør han brug af generelle humanistiske kompetencer.

– Et af mine ansvarsområder er ”Feline-Club”, som har meget med kundepleje at gøre. Her bruger jeg i høj grad mine humanistiske kompetencer. Jeg kan f.eks. få til opgave at finde ud af, hvem vore kunder egentlig er, så vi bedre kan målrette vores kommunikation. Og her kan jeg som akademiker researche, sammensætte brugerundersøgelser og stille de rigtige spørgsmål. Det handler om hurtigt at kunne sætte sig ind i nyt stof,

fortæller Karsten Viholm.

En kandidatgrad med fagene tysk og religionsvidenskab lugter af gymnasielærer, og det var da også den vej, Karsten Viholm efter studierne forestillede sig at gå. Men det var sværere end forventet at få pædagogikum, og efter en løntilskudsstilling som informationsmedarbejder på Silkeborg Turistbureau fik han på baggrund af en uopfordret ansøgning job hos Feline ApS.

Målbare resultater

Karsten Viholm kan af og til godt savne at beskæftige sig helt specifikt med sine fag. Dog beskriver han det som befriende at komme ud i en verden, hvor der er målbare resultater af det, man laver, og hvor det hver dag handler om at turde kaste sig ud i forskellige projekter. Han har dog også måttet sande, at han ikke fra starten mestrede alle arbejdsopgaver til ug.

– Der gik lidt tid, før jeg fik en sikkerhed i forhold til at skrive nyhedsbreve. Det er jo en noget anden skrivestil end den akademiske, siger Karsten Viholm.

– Bør universitetet gøre mere for at ruste humanister til det private erhvervsliv?

– Hvis jeg skal være helt ærlig, er jeg nok lidt splittet i forhold til det spørgsmål. Det var på den ene side meget berigende for mig at have et rum, hvor jeg kunne fordybe mig hundrede procent i studiet. Og jeg tror egentlig også, at det har givet mig nogle vigtige kompetencer som f.eks. at kunne overskue store stofmængder. Men omvendt kan jeg godt se det fornuftige i, at man allerede i studietiden orienterer sig mod det private erhvervsliv, hvis det er det, man interesserer sig for – f.eks. via praktik, siger Karsten Viholm. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Stort spring fra teori til praksis

Medicinstudiet giver den nødvendige teoretiske ballast, men en nyuddannet læge støder alligevel på mange udfordringer, fortæller cand.med. og læge Jens Brahe Pedersen.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

– Det var en sommeraften på skadestuen i Horsens. En ambulance kom ind, og de blå blink lyste udenfor. Nu skulle der til at ske noget, og jeg synes bare, det var så spændende. Jeg følte virkelig, at jeg havde fundet min hylde.

Jens Brahe Pedersen husker tydeligt den første dag i praktik på medicinstudiet. Faktisk husker han dagen som en af de lykkeligste i sit liv. Målet med hans universitetsstudier har nemlig hele tiden været at komme ud og arbejde som læge i den virkelige verden, hvor det gælder om at handle hurtigt, træffe beslutninger og redde liv. Medicinstudiet var færdigt i 2006, og efter turnus sidder han nu i det første år af speciallægeuddannelsen i ortopædkirurgi, hvor han blandt andet modtager kvæstede patienter fra trafikulykker og bliver lært op i at operere på bevægeapparatet.

– Jeg kan godt lide håndværket i ortopædkirurgien. Og så passer det godt til mit tempe-

rament at arbejde med mennesker, som vi helt konkret kan operere og gøre raske igen, siger Jens Brahe Pedersen.

Learning by doing

Den nyuddannede læge understreger, at medicinstudiet har rustet ham godt til at fungere som læge. Også selvom man på studiet lærer en masse teori, som man aldrig bruger siden. Praktikken giver de medicinstuderende et nødvendigt indblik i det konkrete lægearbejde, men ifølge Jens Brahe Pedersen vil der altid være et stort spring fra teori til praksis, når man går fra medicinstudiet og ud i den virkelige verden.

– På studiet lærer man, hvordan man behandler den enkelte sygdom. Men ude i virkeligheden kan du møde en patient, som fejler fire forskellige ting, og hvor behandlingen af den ene sygdom forværrer tilstanden i den anden sygdom. Så kan man pludselig ikke gøre, hvad man har lært, og må i stedet spørge ældre kollegaer til råds. Der er et stort element af ”learning by doing”, fortæller han.

I det hele taget mener Jens Brahe Pedersen, at overgangen fra medicinstudiet til lægegeringen er en temperamentssag.

– Mange bliver skræmte, når de står foran et nyt problem, som de ikke umiddelbart kan løse. Men jeg kan godt lide udfordringer. Det er en af grundene til, at jeg valgte dette fag, siger han og tilføjer, at gode jobmuligheder og en god indkomst heller ikke var uvæsentlige grunde. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Fantastisk at slippe for den dårlige samvittighed

Overgangen fra studiet til arbejdslivet er indtil videre en positiv oplevelse for cand. ling.merc. og markedsassistent Louise Nielsen.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Der var flere sommerfugle løs i maven på Louise Nielsen, da hun for få måneder siden mødte op på sin første arbejdsdag som markedsassistent hos virksomheden AS3 Outplacement i Viby. Som nyuddannet cand. ling. merc. i virksomhedskommunikation fra Handelshøjskolen skulle hun nu omsætte mange års studier til praksis. Indtil videre oplever hun overgangen fra studiet til arbejdslivet som en positiv forandring.

– Efter at have læst i mange år var jeg klar til, at der skulle ske noget andet. Den største forandring er nok, at min dag er blevet meget mere skemalagt, end den var, da jeg studerede. Jeg ved, hvad jeg skal lave hver dag fra 8-16. Men det er i øvrigt også fantastisk at slippe for den dårlige samvittighed, som altid plager én, når man læser og for den sags skyld også, når man søger job. Når jeg har fri, har

jeg virkelig fri, og det nyder jeg rigtig meget allerede, fortæller Louise Nielsen.

Jeg lærer nye ting hver dag

AS3 Outplacement støtter virksomheder og medarbejdere ved opsigelser gennem blandt andet rådgivning og kursusvirksomhed. Louise Nielsens arbejdsopgaver i virksomheden er meget varierede i både sværhedsgrad og varighed og spænder fra frankering til udarbejdelse af kursusmaterialer. Hun føler, at uddannelsen fra Handelshøjskolen har rustet hende godt til det nye job, særligt fordi uddannelsen er meget bred.

– Det er en stor fordel, at jeg har en bred uddannelse. Men det vigtigste, min uddannelse har lært mig, er at tage imod nye udfordringer på en positiv måde. Jeg har fået en naturlig analytisk forståelse for opgaveløsning. I løbet af uddannelsen har jeg også lært, hvor vigtigt det er at kommunikere ordentligt med de mennesker, der er omkring én, uanset om det er kunder eller kollegaer, siger Louise Nielsen.

– *Hvad mangler du at lære?*

– Da jeg kun har været ude i den virkelige verden i få måneder, mangler jeg at lære meget. Lige nu lærer jeg en masse nye ting hver dag, og sådan tror jeg faktisk, det kommer til at være i lang tid fremover, slutter Louise Nielsen. ■

En gymnasielærer har meget at lære

Universitetsuddannelsen giver et vist fagligt niveau, men som gymnasielærer skal man også sætte sig ind i meget nyt stof, fortæller cand.scient. og gymnasielærer Jan Birkholm.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

– Det bedste ved at undervise i gymnasiet er, når jeg kan give eleverne en aha-oplevelse. Når vi midt i timen kan se på træerne og planterne uden for vinduet og konstatere, hvordan de egentlig suger vand til sig. Så giver det pludselig mening at stå og fortælle om osmose og cellemembraner og lave forsøg med kartofler.

Gymnasielærer Jan Birkholm er ikke i tvivl om, at undervisningen og kontakten til eleverne er det bedste ved gymnasielærerjobbet. Det værste er alle de møder, som den nye gymnasiereform har resulteret i. Men grundlæggende er han glad for sit arbejde.

Jan Birkholm er uddannet biolog med sidefag i samfundsfag fra Aarhus Universitet. Efter at have været omkring nogle vikariat på blandt andet VUC og htx tog han pædagogikum og havnede herefter på Skanderborg Gymnasium, hvor han har været i halvandet år.

I løbet af sin studietid har Jan Birkholm haft forskelligt studierelevant arbejde, og da han endvidere oprindeligt er uddannet elektriker, var arbejdsmarkedet ikke ukendt for ham. Alligevel stod han med en del ubesvarede spørgsmål som ny gymnasielærer.

– Jeg havde mange overvejelser om, hvad min jobfunktion egentlig indebar. Hvad skal eleverne lære, hvad findes der af lærebøger, og hvor mange lektier skal man give eleverne for

fra gang til gang? Jeg følte mig på mange måder som en blank tavle i begyndelsen, men jeg spurgte alle, jeg kom i nærheden af, og blev efterhånden mere fortrolig med, hvordan en undervisningssituation foregår, siger Jan Birkholm.

Uddannelsen giver ikke undervisningserfaring

I den praktiske undervisning er uddannelsen fra universitetet ikke til den helt store hjælp. Her trækker Jan Birkholm i stedet på tidligere erfaringer med at undervise og de kurser, han fik i pædagogikumstillingen. Han mener i øvrigt, at studerende burde have bedre muligheder for at komme i praktik i løbet af uddannelsen, så de allerede i studietiden kan snuse til det at undervise. Men hvordan kommer uddannelsen ham til gavn rent fagligt?

– Jeg har selvfølgelig et vist fagligt niveau, men meget af det, jeg underviser i på gymnasiet, har jeg aldrig set før. Jeg må læse nye bøger om emnerne, og her bruger jeg min baggrundsviden fra universitetet til at sætte tingene i perspektiv. Jeg er via min uddannelse blevet skolet i at søge oplysninger og sætte mig ind i nyt stof, og det er helt centralt, siger Jan Birkholm. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Dialog med ministeren

Af Jon Rostgaard Boiesen, stud.mag

“Jeg vil gerne i dialog med dem, der er utilfredse. Men når jeg er ude på universiteterne, er de der ikke. Hvorfor kommer de ikke frem?”

Således udtaler videnskabsminister Helge Sander til *Berlingske Tidende* den 28/11. Udtalelsen var en kommentar til den protest mod Universitetsloven, som lektor Sune Aukén fra København Universitet har taget initiativ til. 6488 har skrevet under på protesten, herunder 3000 af de ca. 7500 fastansatte videnskabelige medarbejdere på de danske universiteter.

Ministeren udtaler, at han “selvfølgelig tager det alvorligt, når der bliver rejst kritik af universitetslovens rammer.” Desværre tyder de erfaringer, vi studerende på Aarhus Universitet har med at komme i dialog med ministeren, ikke meget på, at det er tilfældet.

Som omtalt i *CaAMPUS* nr. 6 (s. 10-11) mødte ministeren massiv kritik, da han 31. marts deltog i sit første og eneste offentlige møde med de studerende på Aarhus Universitet i sine 7 år som minister.

Trods dette, og trods underskrifterne på protesten, skrev ministeren i et svar til SF's Jonas Dahl: “I min løbende kontakt med forskningsrådene og universiteternes ledelser,

forskere og studerende, for eksempel på min igangværende besøgsrunde til alle universiteter, er der en god dialog om de udfordringer, vi står over for – og her møder jeg slet ikke den kritik, som nogle ganske få giver udtryk for” (*Information* 9/6).

Da Jonas Dahl efterfølgende forholdt ministeren *CAMPUS* artikel, lød svaret: “Den kritiske holdning, som til tider er til stede i den offentlige debat, er efter min opfattelse præget af et fåtal. Dette var også tilfældet ved mit besøg på Aarhus Universitet, hvor jeg overordnet oplevede, at der var en god og positiv dialog om de udfordringer, vi står overfor. Når der kun mødte meget få studerende op på Aarhus Universitet, formoder jeg, at dette er et udtryk for en generel tilfredshed blandt de studerende.” (Ministerens svar på spg. S. 1911).

Med andre ord: Når kritikken rejses, svarer ministeren, at han ikke møder kritikken, når han er på universiteterne. Når han møder kritikken på universiteterne, svarer han, at den kommer fra et fåtal!

Trods ministerens udtrykte ønske om dialog er der med andre ord intet, der tyder på, at han er villig til at efterleve den første og vigtigste forudsætning for en sådan: Overhovedet at være villig til at høre kritikken og acceptere dens omfang.

OBAMAS ENERGIMINISTER KOMMER TIL AU-KLIMAKONFERENCE

Når den store klimakonference, “Beyond Kyoto”, går i luften på Aarhus Universitet den 5.-7. marts 2009, er en af de absolutte hovedtalere USA's kommende energiminister, fysikeren og nobelpristageren Steven Chu. Dermed får Aarhus Universitets klimakonference endnu større vægt som opvarmning til verdensklimateknet i København i november 2009.

Steven Chu er fysiker med indsigt i molekylærbiologi og laseratomer og fik Nobelprisen for sin forskning i 1997. Han er tidligere formand for fysikafdelingen på Stanford University og har tætte forbindelser til Aarhus Universitet, hvor han tidligere har forelæst.

Den 60-årige Chu har altid været en flittig fortaler for videnskabelige løsninger på de globale klimaproblemer. Ud over at være med til at sikre sin nuværende arbejdsplads, Lawrence Berkeley National Laboratory, dets førerposition inden for kræftforskning, har han været hovedmand bag centrets mission om at blive globalt ledende inden for forskning i alternativ og CO₂-neutral energi. Han har også været den drivende kraft bag et kommende center for energividenskab ved navn Helios. Centret forventes færdigbygget i 2010.

Steven Chu har et imponerende cv, og ser man på hans videnskabelige fortjenester alene, er der ikke nogen tvivl om, at USA's kommende energiminister er fagligt kompetent og den perfekte deltager i “Beyond Kyoto”-konferencen på Aarhus Universitet, hvor fokus netop er på, hvordan videnskab, erhverv og offentlighed i et fælles samarbejde kan løse verdens klimaproblemer.

PRIS TIL ERHVERVSFORSKER

Professor **Peter Løchte Jørgensen** fra Erhvervsøkonomisk Institut ved Handelshøjskolen er blevet hædret med 150.000 kr. af “Reinholdt W. Jørg og Hustrus Fond”.

Han får prisen som en anerkendelse af sin indsats for dansk erhvervsliv og en inspiration til at fortsætte sin forskning, undervisning og publiceringsvirksomhed.

Prisen til den 41-årige professor er bl.a. højt begrundet i hans højt respekterede internationale forskning i optioner på pensions- og forsikringsområdet.

Foruden undervisning med fokus på obligationer og afledte produkter har prismodtageren et tæt samarbejde med erhvervslivet og er en aktiv deltager i den of-

fentlige debat.

Især er Peter Løchte Jørgensen optaget af risikostyring af finansielle produkter, og som den pågående finansielle krise så rigeligt illustrerer, er der på dette område hårdt brug for yderligere forskning, forbedrede metoder og styrket udveksling af viden mellem den akademiske verden og verden udenfor.

ADJUNGERET PROFESSOR I SUNDHEDSPSYKOLOGI

Psykolog **Erik Lykke Mortensen** er for en femårig periode blevet udnævnt til adjungeret professor ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Her bliver hans primære opgave at deltage i den videnskabelige bearbejdning og publikation af de mange data, som er indsamlet i forbindelse med livsstilsprojektet ved NANE-forskergruppen (North Atlantic Neuro Epidemiology Alliances).

Han har siden 2002 været tilknyttet projektet, hvor hovedfokus ligger på betydningen af livsstil under graviditeten, specielt den gravides alkoholindtag. Projektet bygger på en omfattende dataindsamling med interviews og psykologiske test af op mod 1800 mødre og deres børn, som i 5-

Mortensen er 60 år og lektor i medicinsk psykologi ved Københavns Universitet.

årsalderen undersøges af ph.d.-studerende psykologer. Erik Lykke Mortensen's hovedopgave ved Aarhus Universitet har tidligere været at supervisere og vejlede disse psykologer.

Erik Lykke

ADVARSEL!

Folkeuniversitetet kan være stærkt vanedannende

Glæd dig til 2009. Aarhus Universitet fortsætter ordningen med Folkeuniversitetet i Århus. Det betyder, at alumner fra Aarhus Universitet og ansatte på Aarhus Universitet kan tilmelde sig selv og en ledsager gratis til ét hold på Folkeuniversitetet.

Pladserne fordeles efter “først til mølle”-princippet. Der er tale om et begrænset antal pladser, så skynd dig at tilmelde dig på www.folkeuniversitetet.au.dk under “Praktiske oplysninger” Du kan gå til foredrag i både Emdrup og Århus.

Flere forløb tager udgangspunkt i udgivelser fra Aarhus Universitetsforlags.

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til meddelelser@au.dk
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

PH.D.-GRADEN

Tildelinger
SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Søren Kildeberg Paulsen** for afhandlingen “Impact of adipose tissue glucocorticoid metabolism for the obese state and metabolic syndrome”.

Cand.med. **Karen Johanne Pallesen** for afhandlingen “Processing of musical chords in the human brain studied with fMRI”.

Cand.med. **Britta Eilersen Hjernild** for afhandlingen “Cardiac and endocrine features of Turner’s syndrome”.

Cand.med. **Susanne Søgaard Lerche** for afhandlingen “Glucagon-like-peptide-1: New insight into extra-pancreatic effects. Aspects of brain glucose metabolism and metabolism during fasting”.

Cand.pharm. **Kristin Skogstrand** for afhandlingen “Multiplex analysis of inflammatory markers with Luminex xMAP technology. A methodological development study with focus on dried blood spot samples”

Cand.scient.med. **Morten Ølgaard Jegstrup Jensen** for afhandlingen “Mitral valve force balance: The left ventricular tug of war”.

NAT
Det Naturvidenskabelige Fakultet har i perioden 24.9.2008 – 25.11.2008 tildelt ph.d.-graden i naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Leyla Celik** for afhandlingen “Protein Structure, Function, and Dynamics Molecular Mechanical Methods Applied to the Estrogen Receptor and Leucine Transporters”.

Cand.scient. **Helena Staunstrup Christensen** for afhandlingen “The Human Dopamine Transporter. Studies toward Peptidic Probes for Photoaffinity Linking & Pharmacophore Identification & Molecular Recognition of Peptides by Cyclodextron Trimers”.

Cand.scient. **Jørgen Vinsløv Hansen** for afhandlingen “Use of online records for detection of diseases and heat in dairy cattle stocks”.

Cand.scient. **Signe Høgslund** for afhandlingen “Nitrate storage as an adaption to benthic life”.

Cand.scient. **Mette Johnsen** for afhandlingen “Characterizing Two-Photon Transitions: The Influence of Molecular Properties and Perturbing Interactions”.

Cand.scient. **Simon Johnsen** for afhandlingen “Thermoelectric Performance of Clathrate and Marcasite semiconductors”.

Cand.scient. **Jakob Kibsgaard** for afhandlingen “Atomic-scale investigation of MoS₂-based hydro-treating model catalysts A scanning tunneling microscopy study”.

Cand.scient. **Majbritt Kjeldahl Lassen** for afhandling-en “The effect of temperature changes on phyto-plankton”.

Cand.scient. **Mikkel Due Petersen** for afhandlingen “Development of novel compounds inhibiting the serotonin transporter and synthetic receptors targeting specific cytosolic proteins to the plasma membrane”.

Cand.scient. **Ulrik Lytt Rahbek** for afhandlingen “Small Interfering RNA Delivery, Trafficking and Gene Silencing using Polymeric Nanoparticles”.

Cand.scient. **Christian Robenhagen Ravnsbøj** for af-handlingen “Aspects of Pairing Based Cryptography on Jacobians of Genus Two Curves”.

Cand.scient. **Wei Xu** for afhandlingen “Adsorption of organic molecules on solid surfaces – A scanning tunneling microscopy study”.

Cand.scient. **Christian Uhrenfeldt** for afhandlingen “Study of the absorption properties of Ge nanocrystals”.

FORSKNINGSSTØTTE

Aarhus Universitets Forskningsfond
Der indkaldes hermed ansøgninger til Aarhus Univer-sitets Forskningsfond med henblik på uddelinger i 1. halvår 2009. Der kan søges om støtte til: projekt-bevillinger, forskningsstipendier, stipendier til forsker-uddannelse, publikationer, forskningsintegrations-pulje, gæsteforskerpulje, samfinansierede ph.d.-stipendier, ph.d.-kurser på Sandbjerg samt forskningsophold i Møllehuset.
Ansøgningsskemaer findes på www.au.dk/auff
Ansøgninger skal være Aarhus Universitets Journal-kontor i hænde senest fredag den 30. januar 2009 kl. 12.00.

Det Danske Institut i Rom
Forskere kan søge studieophold på Det Danske Insti-tut i Rom i efteråret 2009. Fra Dronning Ingrid’s Ro-merske Fond vil være et beløb til rådighed til udde-ling af stipendier i forbindelse med ophold. Se www.dkinst-rom.dk
Ansøgningsfrist er den 16. februar 2009.

Professor, dr.phil. Viggo Brøndal
og hustrus legat
Af Professor, dr.phil. Viggo Brøndal og hustrus legat er der for 2008 et antal legatportioner til rådighed til “støtte af unge sprogvidenskabsfolk (med kandidat-eller ph.d.-grad), fortrinsvis med fransk som hoved-fag eller med almen lingvistik som interesse”.
Ansøgningsfrist er fredag den 9. januar 2009.

Novo Nordisk Fonden
Nedenstående opslags fulde ordlyd kan ses på www.novonordiskfonden.dk, hvor ansøgningsskema findes fra 5. januar 2009. Ansøgningsfrist er den 2. februar 2009 kl. 16.00.

Udvalget for kunsthistorisk forskning indkalder an-søgninger til kunsthistoriske forskningsprojekter. Der kan søges om støtte til et selvstændigt projekt eller en klart angivet del af et større projekt inden for kunsthistorisk forskning.

Udvalg for almen medicinsk forskning indkalder an-søgninger til 2-årige post-doc stipendier i almen me-dicin. Formålet er at støtte almen medicinsk forskning, specielt fastholde læger som forskere i de alment medicinske forskningsmiljøer på eller knyttet til universiteterne.

Novo Nordisk Fondens Læge- og Naturvidenskabelig Komite indkalder ansøgninger til: Hallas-Møller Sti-pendium, som tildeles en seniorforsker som bidrag til at opretholde og styrke igangværende forskning fortrinsvis inden for biomedicinsk forskning, klinisk forskning og biologisk grundforskning.

Kliniske Forsker Stipendier – Danmark
Stipendiet skal gøre det muligt for højt kvalificerede forskere ansat i fuldtids kliniske stillinger at blive delvis frigjort for klinisk arbejde, således at de får mulighed for sammenhængende biomedicinsk/ekspe-rimentel forskning.

LEGATER

Humanity In Action
søger studerende på videregående uddannelser til deres danske sommerprogram 2009. 10 danske studerende bliver sammen med 10 amerikanske og to bosniske studerende udvalgt til at deltage i et sommerprogram i København. Sommerprogrammet strækker sig fra den 5. juni - 8. juli 2009.
På www.humanityinaction.org kan du finde mere information om HIA’s programmer, praktikmuligheder samt diverse aktiviteter.
Ansøgningsfrist er den 2. februar 2009 kl. 12.

Thomas E. & Margaret C. Brittingham
Scholarship
giver hvert andet år en dansk studerende den unikke mulighed for 1 års studier ved University of Wiscon-sin-Madison i USA. Yderligere information om The Brittingham Viking Organization samt The University of Wisconsin-Madison findes på www.wisc.edu og www.uwalumni.com/brittingham-viking
Ansøgningsfrist er mandag d. 19. januar 2009.

STILLINGER

Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

UNDERVISNINGSSASSISTENTER
Institut for Filosofi og Idehistorie
Ved Afdeling for Filosofi er der 4 instruktorstillinger ledig til besættelse pr. 1. februar 2009 i følgende dis-cipliner:
2 instruktorer til 1. årgang i Filosofihistorie 2.
2 instruktorer til 1. årgang i Erkendelses- og Viden-skabsteori.
Ansøgningsfrist er den 8. januar 2009 kl. 12.00.

STUDENTERUNDERVISERE
Institut for Sprog, Litteratur og Kultur
Ved Sektion for Engelsk vil der i forårssemesteret 2009 være en stilling som ekstern lektor ledig til be-sættelse inden for disciplinen Semantik og pragmatik for 1.-årsstuderende. Ansøgningsfrist er den 9. januar 2009 kl. 12.00.

ØVRIGE OPSLAG
Mentorer for internationale ph.d.-studerende
Ved ph.d.-skolen på det Sundhedsvidenskabelige Fakultet vil fem stillinger som mentor for interna-tionale ph.d.-studerende være ledige til besættelse 1. februar 2009, foreløbig for to år med mulighed for forlængelse. Stillingerne kan søges af alle ph.d.-studerende som er indskrevet på det Sundhedsvi-denskabelige Fakultet, Aarhus Universitet.

BOLIGER

Til leje
Attractive 3-bedroom apartment at the heart of Aarhus in tranquil house. Large kitchen-dining area, and direct access to large wooden terrace. Unfurnished, but with some lighting and built-in wardrobe. Suitable for 1-2 persons or small family. Small pets accepted. For rent to non-smoker(s) on a time-limited contract, 6-12 months, to be agreed in the contract. 9150 kr. per month + 850 kr for electricity, water and heating. Deposit 1 month. +45.4162.6458

Dejligt hus udlejes i Risskov ca. 4,5 km fra Uni, tæt på busser, tog, strand, skole mv. Huset udlejes del-vis møbleret i ca. 2 måneder fra 01.01.-26.02.2009. Huset indeholder 2 stuer, 3 værelser, 2 badevæ-relser, køkken og bryggers. Husleje kr. 9.000,- pr. måned + forbrug. email: hb@ana.au.dk

BOLIGANNONCER
sendes til
Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.
Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn på 7268 1024 328.
Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse. Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis.

Bedre opgaver – bedre oplæg

Tværfaglige kurser i akademisk skriftlig og mundtlig fremstilling

Lær at skrive gode akademiske opgaver/specialer, at forstå og styre skriveprocesser, at argumentere og anvende konstruktiv feedback, at planlægge og holde et godt mundtligt oplæg

Kurserne udbydes tre gange i 2009. Tilmeldingsfrist til forårets kursus 19. februar 2009.

For oplysninger om kurser sommer og efterår se
Center for Undervisningsudviklings hjemmeside: www.cfu.au.dk

Mågerne lokkes til med franskbrød og wienerbrød.

Du gamle måge

Af Thomas Secher Jensen

Direktør, Naturhistorisk Museum

De fleste universitetsansatte og studerende har formentlig været vidne til franskbrødsfodring af ænder og måger i Universitetsparkens søer. En kær og tilbagevendende tradition for mange århusianske familier og enkeltpersoner og en til tider voldsom oplevelse for mindre børn.

Sørerne i parken har ikke megen anden føde at tilbyde måger og ænder om vinteren, og nogen har nok undret sig over, om franskbrød og wienerbrød er sund og nærende kost for fuglene. En mindre, videnskabelig undersøgelse antyder, at det nok ikke er så ringe endda.

Igennem mange år har ringmærkningsafdelingen ved Zoologisk Museum i København fanget og ringmærket overvintrende hættemåger

i Universitetsparken. Hættemåge er den mågeart, der om sommeren er forsynet med en mørkebrun hætte, mens den i vinterdragt kun har en kort, sort stribe eller plet bag øjet. Fangsten foregår i al ubemærkethed med hænderne, mens mågerne fodres, og de fangne fugles advarselsskrig overdøves ganske belejligt af de øvrige fugles larmen under fodringen.

Hættemågerne får ved fangsten påført en normal metalring med løbenummer og adresse på institutionen, der bør orienteres, hvis man finder eller aflæser ringen igen. Men da denne ring er lille, og nummeret ikke kan aflæses på afstand, bliver hættemågerne også forsynet med en større plastik-ring med meget let aflæselige bogstaver. I vores mågers tilfælde er ringen hvid med tydelige sorte bogstaver eller tal, og da mågerne ikke er ret sky, kan man relativt let aflæse koden

med en almindelig kikkert.

Når man aflæser en sådan ring, kan man sende Zoologisk Museum en meddelelse om det med angivelse af dato og kode, og man får som kvittering en liste over de steder og tidspunkter, andre har aflæst ringen. Desuden får man også oplysninger om ringmærkningstidspunkt og fuglens køn samt alder på mærkningstidspunktet.

Man har længe troet, at fugle ikke blev ret gamle. Simpel matematik siger, at for hvert par, der starter ynglesæsonen, skal der af disse og deres unger kun være to fugle tilbage næste forår. Jo flere æg en fugleart lægger, des større er dødeligheden altså. Det første leveår er det hårdeste – her kan op til 80 % af ungerne dø. Da hættemåger kun lægger 2-3 æg, er det altså nødvendigt, at voksne fugle lever længe, for at bestanden er i ligevægt.

Fotos: Naturhistorisk Museum

UUK – mærket vinter 2007/2008 – genfundet december 2008.

En af de værste hurdler er vinteren. Mange fuglearter trækker sydpå til mildere himmelstrøg, men rejsen frem og tilbage er ikke ufarlig. Andre bliver og hutler sig igennem. Hvad gør så hættemågerne? Ja, de fleste danske ynglefugle forsvinder sydpå allerede i september-oktober og overvintrer langs Atlanterhavets kyster. Hættemågerne, vi ser i Universitetsparken om vinteren, er overvejende fugle fra Skandinavien og Finland-Rusland – for dem er Danmark "mildere himmelstrøg". Først søger de til Østersøkysten – senere altså til Universitetsparken!

Universitetsparkens måger har bidraget til denne viden. Der er enkelte af dem, der er genfundet i Danmark om sommeren, mens andre hættemåger er aflæst om sommeren i Finland. Et eksempel på førstnævnte er "4Z4", der blev mærket som treårig fugl i 1996, og sidst blev set i parken i december 2008. Den har altså samme alder som nogle af byens gymnasiaster! 4Z4 blev i øvrigt set sammen med CXK og CXU, der er mere end 11 år gamle.

4Z4 har hidtil opnået at blive genmeldt 108 gange, hvoraf halvdelen er fra Universitetsparken. Den er her udelukkende registreret i månederne oktober-marts, mens somrene tilbringes med familie i Utterslev Mose.

CXU, der er genfundet 64 gange, er aldrig observeret andre steder end Universitetsparken.

4Z4 så lidt slidt ud, da den sidst blev set, men har altså klaret sig gennem mere end 15 års liv på en vinterkost, der omfattede franskbrød og wienerbrød. Umiddelbart lyder det ikke sundt, men wienerbrød, der er mågernes foretrukne guf, indeholder godt med fedt og sukker, der er fint brændstof til fugleflugt. Til sommerens ynglestrabadser kræves nok noget mere lødige kost i form af protein, men hvilken måge tænker på det en kold dansk vinterdag?! ■

Redigeret af Hans H. Plauborg

Romaner er bedst til at forklare verdens problemer

Når politikere, ledere og beslutningstagere sidder og keder sig med den ene mere eller mindre videnskabelige rapport efter den anden for at forstå verdens problemer, burde de måske i virkeligheden hellere læse en roman – eller måske endda en digtsamling. For fiktion – poesi inklusive – er bedre til at repræsentere og kommunikere menneskelige problemer som fattigdom og undertrykkelse end alverdens rapporter om emnet, hævder forskere fra Manchester University og London School of Economics i rapporten(!) *The Fiction of Development: Literary Representation as a Source of Authoritative Knowledge*.

– Fiktion viser ikke et sæt af videnskabelige facts. Til gengæld viser fiktion kompleksiteten i

problemstillingerne og er tilmed langt mere læsevenlig end langt de fleste rapporter, siger Dennis Rodgers, der er en af forskerne bag rapporten.

Han påpeger også, at romaner når et langt større publikum end akademiske rapporter og derfor har større indflydelse på offentlighedens viden om og forståelse af mange problemer.

– Det bedste eksempel er nok Khaled Hosseinis romaner *Drageløberen* og *Under en brændende sol*, der langt bedre end nogen rapport eller kampagne har udviklet Vestens forståelse for det daglige liv i Afghanistan under Taleban-regimet.

En anden af forskerne bag rapporten, professor David Lewis, siger, at storytelling er en af menneskeheds ældste virkemidler, når det gælder om at dele information og repræsentere virkeligheden.

– De historier, digte og skuespil, vi kategoriserer som litterære fiktioner, var engang accepteret som autoritativ viden på samme måde, som videnskabelige rapporter er det i dag.

Forskerne understreger, at der selvfølgelig fortsat er brug for videnskabelige rapporter til at gøre os klogere på verdens problemer.

Bevist: Kvinder har det sværest med svigermor

Det kan godt være, at det som regel er mænd, der fra tid til anden lader en joke eller to flyde om svigermors hang til at blande sig. Men det er og bliver svigerdøtre, der har det værst med deres svigermor, ligesom svigermødre har det sværest med deres svigerdøtre end med deres svigersønner. Det viser en ny engelsk undersøgelse af flere hundrede familier.

Det er psykologen Terri Apter fra Newnham College, Cambridge, der har set nærmere på "svigermekanikken". Og den fungerer ikke for næsten to tredjedele af de adspurgte kvinder, der svarer ja til spørgsmålet: "Min svigermor lider af urimelig moderlig kærlighed."

– En konflikt mellem svigermor og svigerdatter udspringer ofte af uopfyldte forventninger og forskellige normer for, hvordan kvinder – mødre, hustruer – opfører sig, siger Terri Apter, der om kort tid udgiver sine resultater i bogen *What do you want from me?*

I alt 75 procent af kvinderne i undersøgelsen siger, at de har visse problemer med forholdet til svigermor/svigerdatter, men kun 15 procent af svigersøn/svigermor-forholdene opfattes som problematiske.

Monster-in-law. "Du er ikke god nok til min søn", siger Jane Fonda til Jennifer Lopez i Hollywood-filmen om svigermoren fra Helvede.